

B&B
VIŠJA STROKOVNA ŠOLA

Diplomsko delo višješolskega strokovnega študija
Program: Logistično inženirstvo
Modul: Cestni promet

**VLOGA CARINSKE SLUŽBE PRI
IZVAJANJU NADZORA KONVENCIJE
CITES**

Mentor: Drago Kajtezović Knez, mag.
Lektorica: Simona Stražišar, prof.

Kandidatka: Melita Bole

Ljubljana, november 2011

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju Dragu Kajtezoviću Knezu, mag., za strokovno pomoč in usmerjanje pri izdelavi diplomske naloge.

Hvala vsem sodelavcem potniškega dela carinske izpostave Letališča Brnik za ideje in vsestransko pomoč pri izdelavi diplomskega dela. S konkretnimi predlogi in nasveti so pripomogli k izboljšanju končnega izdelka.

Zahvaljujem se tudi Simoni Stražišar, ki je lektorirala mojo diplomsko nalogo.

Iskrena hvala sestri Romani in njeni družini, ki mi je bila med študijem v veliko pomoč in oporo.

Posebna zahvala pa je namenjena mojim trem otrokom, ki so mi s potrpežljivostjo in pozitivnim odnosom med mojim študijem stali ob stani.

IZJAVA

»Študentka Melita Bole izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom Draga Kajtezovića Kneza, mag.«

»Skladno s 1. odstavkom 21. člena Zakona o avtorski in sorodnih pravicah dovoljujem objavo tega diplomskega dela na spletni strani šole.«

Dne: 20. 11. 2011

Podpis: Melita Bole

POVZETEK

Slovenija se kot članica Evropske unije sooča s podobnimi problemi sodobnih kazalcev tveganja kot ostale članice. V carinski službi, kjer sem zaposlena, opravljamo nadzor nad izvajanjem številnih zakonov, uredb, predpisov in mednarodnih konvencij.

Ena od teh je Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, bolj poznani kot Konvencija CITES. Pri opravljanju nadzora nad Konvencijo CITES opažam, da so postopki in dokumentacija, povezana z njimi, preveč zapleteni, niso poenoteni, povezanosti informacij v celoto praktično ni, za stranko v postopku pa so pogosto dolgotrajni in mučni.

Problem, ki ga proučujem v svoji diplomski nalogi, so zastareli carinski postopki, ki ne morejo slediti ažurnosti in enotnosti, ki jo zahtevajo moderne smernice na tem področju naprednejših držav.

Pokazalo se je, da bo treba na področju zapletenih postopkov ukrepati s ciljem posodobitve in poenostavitve postopkov, kar bo pripomoglo k učinkovitejšemu delu carine pri izvajanju nadzora nad Konvencijo CITES.

Z njimi lahko dosežemo poenostavitev postopkov, poenotenje obrazcev, enotno vodenje evidenc, enotno vodenje postopkov, hitrejšo izvedbo postopkov, večjo natančnost in povezovanje informacij v zaključeno celoto. S tem bi zaposleni svoje delo opravljali lažje, bolj ažurno in predvsem bolj natančno.

KLJUČNE BESEDE

- Konvencija CITES
- Evropska unija
- carinski postopki
- poenostavitve
- povezanost informacij

ABSTRACT

As a member of European Union, Slovenia is facing the same issues of modern risk indicators as all member states do. The customs service, my current employment, is monitoring the execution of laws, regulations, rules, and international conventions.

Among international conventions is also the Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, commonly known as CITES. The monitoring of CITES regulations revealed that procedures and related documentation are too complicated, are not unified, information is not concise, and a party to a proceeding is exposed to time consuming procedures and unpleasant conditions.

In this paper, I focused on outdated customs procedures that are not compliant with advanced guidelines required by other countries.

It has become clear that changes in this field are urgent; therefore, I propose some key solutions that customs service should implement in the monitoring system for CITES.

The proposed solutions simplify existing procedures, unify form sheets, introduce a uniform keeping of records and procedures, accelerate procedure execution, as well as improve accuracy, and connect information in one single unit. All this will optimize the workflow, and improve work currency and precision.

KEYWORDS

- Convention CITES
- European Union
- Customs procedures
- Simplification
- Connection information

KAZALO

1	UVOD	1
1.1	PREDSTAVITEV PROBLEMA	1
1.2	NAMEN IN CILJ DIPLOMSKE NALOGE	1
1.3	OMEJITVE	1
1.4	METODE DELA	2
2	KONVENCIJA CITES	2
2.1	KAJ JE KONVENCIJA CITES	2
2.2	KAKO DELUJE KONVENCIJA CITES	3
2.3	ORGANIZIRANOST KONVENCIJE CITES	3
2.4	DODATKI H KONVENCIJI CITES	4
2.5	IZVAJANJE KONVENCIJE CITES V EVROPSKI UNIJI	5
2.6	EU DOKUMENTI	6
2.7	IZVAJANJE KONVENCIJE CITES V SLOVENIJI	7
2.8	NALOGE IN PRISTOJNOSTI CARINE PRI IZVAJANJU NADZORA CITES	9
2.9	PRIPOMOČKI ZA DELO CARINSKIH ORGANOV	10
2.9.1	KATALOG UKREPOV	10
2.9.2	TARIC	10
2.9.3	INTRANETNA SPLETNA STRAN – POTNIŠKA ON-LINE – POL	11
2.10	VNOS OSEBKOV V SKUPNOST	13
2.11	IZVOZ ALI PONOVI IZVOZ OSEBKOV IZ SKUPNOSTI	13
2.12	IZJEME	13
3	CARINSKI POSTOPKI PRI IZVAJANJU KONVENCIJE CITES	15
3.1	OBSEŽNA ZAKONODAJA	15
3.2	POSTOPEK CITES V POTNIŠKEM PROMETU	17
3.2.1	OSNOVNE ZNAČILNOSTI	25
3.2.2	ANALIZA PRIMERA CARINJENJA V POTNIŠKEM PROMETU	26
3.3	POSTOPEK V BLAGOVNEM PROMETU	28
3.3.1	OSNOVNE ZNAČILNOSTI	28
3.3.2	ANALIZA PRIMERA BLAGOVNEGA CARINJENJA	28
4	TEŽAVE PRI IZVAJANJU CITES KONVENCIJE	30
4.1	TEŽAVE S STRANI NADZORA	30
4.2	TEŽAVE S STRANI STRANK V POSTOPKU	30
5	ZAKLJUČEK	30
	LITERATURA IN VIRI	32
	PRILOGE	33
	KAZALO SLIK	33
	KAZALO TABEL	33

1 UVOD

1.1 PREDSTAVITEV PROBLEMA

V preteklosti so se zaposleni pri svojem delu srečevali z zamudnim iskanjem podatkov in informacij, ki so jih potrebovali pri svojem delu. Danes nam sodobna tehnologija omogoča, da z uporabo različnih informacijskih mrež hitro dostopamo do podatkov, ki nam jih nudijo različne banke podatkov.

V carinski službi, kjer sem zaposlena, se od vstopa Slovenije v Evropsko unijo srečujemo še z večjim problemom kot v preteklosti. Poleg nadzora nad slovensko zakonodajo izvajamo tudi nadzor nad evropsko, raznimi mednarodnimi sporazumi in konvencijami. To pomeni, da pri svojem delu potrebujemo vrsto informacij in podatkov, ki morajo biti kar se da hitro dostopni. Seveda nam je z uporabo moderne tehnologije to omogočeno. Pojavi pa se težava, kako v danem trenutku najti in prepoznati želeno informacijo ali podatek.

Ugotavljamo, da je razpršenost podatkov in informacij, ki jih potrebujemo v danem trenutku, velika težava. Carinska služba spada pod izvršno vejo oblasti. Vse, kar naredimo zaposleni, mora biti v skladu z zakoni, akti, predpisi, navodili itd. V tej diplomski nalogi smo proučili izvajanje nadzora Konvencije CITES. Postopki, naloge in pridobitev potrebnih podatkov, povezanih s konvencijo, so zapleteni, razpršeni in nam povzročajo veliko težav. Iskanje predpisov, obrazcev in pravilnega postopka v danem trenutku pa vzame veliko časa, kar je neprijetno za stranko in hkrati pri zaposlenih pomeni pritisk, ki pripelje do nenatančnosti in pomanjkljivosti.

1.2 NAMEN IN CILJ DIPLOMSKE NALOGE

Namen naloge je analizirati postopek carinskega nadzora nad Konvencijo CITES. Njegova zapletenost je odvisna od poteka dogodkov samega postopka. Razpršenost podatkov in obrazcev pa ni dejavnik, ki bi kazal na moderen pristop v smislu hitrega in kakovostnega vodenja ter zaključevanja postopkov.

Vloga carinske službe je zagotoviti nadzorovan promet osebkov zaščiteneh prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst, njihovih delov in izdelkov iz njih. Pri delu se pojavlja veliko težav predvsem zaradi zapletenosti postopka in razpršenosti podatkov. Zaposleni smo ugotovili, da realne možnosti poenostavitve obstajajo. Njihova uvedba bi zaposlenim delo bistveno olajšala, stranki v postopku pa prihranila čas in slabo voljo.

1.3 OMEJITVE

Pri zbiranju podatkov za diplomsko delo smo naleteli na ogromno količino podatkov. Na svetovnem spletu se samo na medmrežnem brskalniku Google na geslo CITES odpre okrog 42.000.000 različnih naslovov. Podatki se v veliki meri ponavljajo, kar kaže na slabost zapisov na internetu. Predvsem gre za neurejenost in prenasičenost z nepotrebnimi podatki.

Ko smo zbirali gradivo, smo ugotovili, da je bil CITES na ravni Republike Slovenije še do nedavnega manj znano področje. V letu 2010, ko smo praznovali deseto

obletnico Konvencije CITES v Sloveniji, pa se je pojavilo več informacij na spletu in v medijih. Tudi carina je v sodelovanju z Agencijo RS za okolje pripravila nekaj skupnih razstav in predstavitev.

Pri izdelavi diplomske naloge smo se omejili na primere, ki se pojavljajo pri potniškem in blagovnem pregledu.

1.4 METODE DELA

Uporabljene metode dela:

- študija Konvencije CITES,
- proučevanje letnih poročil ARSO za obdobje 2000–2009,
- proučevanje vseh zaseženih primerov na carinski izpostavi Letališča Brnik za obdobje 2000–2009,
- deskripcija problema neenotnosti delovanja na nivoju celotne carinske službe,
- kompilacija z evropskimi carinskimi standardi,
- osebni razgovori s kontaktnimi osebami na Agenciji RS za okolje ob posameznih primerih,
- osebni razgovori z nadrejenimi, sodelavci in strankami v postopku,
- interna gradiva in interna glasila carinske službe.

2 KONVENCIJA CITES

2.1 KAJ JE KONVENCIJA CITES

CITES je angleška okrajšava za Konvencijo o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora). Sporazum je znan kot Washingtonska konvencija. Spada med najbolj poznane svetovne sporazume na področju varstva prosto živečih vrst rastlin in živali. Veljati je začela leta 1975. Do leta 2010 jo je podpisalo 175 držav.

Cilj tega mednarodnega sporazuma je doseči, da trgovina z živalskimi in rastlinskimi vrstami ne ogroža njihovega preživetja. Na sezname konvencije je danes vključenih preko 34.000 živalskih in rastlinskih vrst, za katere so zagotovljeni različni režimi ne glede na to, ali gre za žive osebkke, njihove dele ali izdelke iz njih. 150 vrst osebkov s seznama Konvencije CITES živi tudi v Sloveniji.

Vrednost svetovne trgovine z živalmi in rastlinami zajema 10 – 20 milijard USD na leto. Nezakonita trgovina z ogroženimi živalskimi in rastlinskimi vrstami pa prek 5 milijard USD letno. S to trgovino se ukvarjajo organizirane kriminalne združbe, ki za majhen vložek ob relativno nizkem tveganju in nizkih zagroženih kaznih iztržijo visok dobiček.

Značilnosti nedovoljene trgovine z ogroženimi živalskimi in rastlinskimi vrstami so :

- organiziran kriminal,
- ponarejanje,
- korupcija,
- neustrezna zakonodaja,
- nezadosten nadzor.

2.2 KAKO DELUJE KONVENCIJA CITES

Države pogodbenice Konvencije CITES, ki so pristopile k sporazumu, delujejo vzajemno. Obveznost vsake pogodbenice je določiti upravni organ, ki je odgovoren za izvajanje konvencije, strokovni organ ter zagotoviti odvzem nezakonito pridobljenih osebkov in kaznovati nedovoljeno trgovanje.

Mednarodno trgovanje z vrstami, navedenimi na dodatkih Konvencije CITES, je dovoljeno le, če poteka v obsegu, ki ne škoduje preživetju vrste v naravi. Konvencija ureja mednarodno trgovino z živalskimi in rastlinskimi vrstami – uvoz, izvoz in ponovni izvoz na osnovi dovoljenj in potrdil, če so izpolnjeni predpisani pogoji.

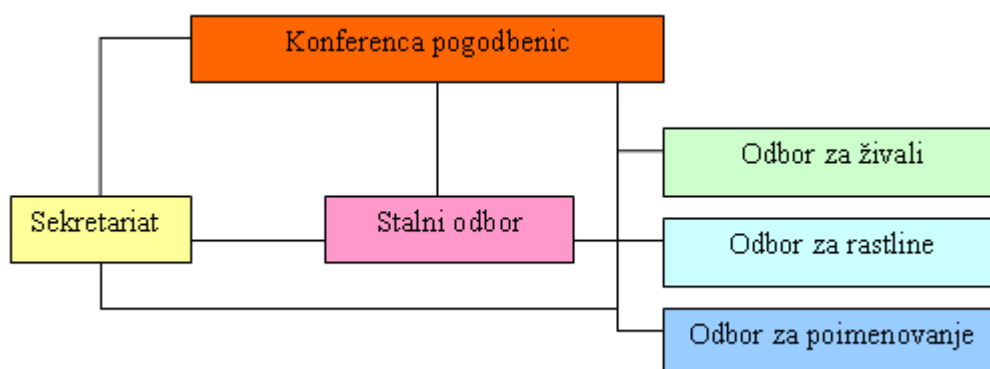
»Trgovina« pomeni uvoz, izvoz, ponovni izvoz in vnos iz morja – to je vnos osebkov iz morja, ki ni pod jurisdikcijo nobene države.

»Vrsta« je z besedilom konvencije opredeljena kot katerakoli vrsta, podvrsta ali zemljepisno ločena populacija.

»Osebek« je katera koli živa ali mrtva žival ali rastlina ter vsak njen prepoznaven del ali izdelek iz nje. Vsak osebek CITES mora pri uvozu ali izvozu spremljati ustrezen CITES dokument.

2.3 ORGANIZIRANOST KONVENCIJE CITES

Konvencija CITES je organizirana v Konferenco, ki je glavni organ konvencije. Vsako drugo ali tretje leto se sestanejo delegacije vseh držav pogodbenic, ki pregledajo in dopolnijo dodatke h konvenciji, ugotavljajo pomanjkljivosti pri izvajanju konvencije, predlagajo rešitve in izboljšave ter sprejemajo ostale pomembne odločitve. Za upravne in druge naloge, ki jih sprejme Konferenca pogodbenic, skrbi sekretariat CITES.

Slika 1: Organiziranost Konvencije CITES
(Vir: <http://www.arso.gov.si/>, 2010)

Drugi odbori so Stalni odbor ter Odbora za živali in rastline, ki se sestajajo v vmesnem obdobju, med zasedanjem Konference pogodbenic in skrbijo za nemoteno delo konvencije.

2.4 DODATKI H KONVENCIJI CITES

Konvencija CITES živalske in rastlinske vrste glede na njihovo ogroženost razvršča v tri dodatke. Za vsakega od njih je predpisan poseben režim, ki dovoljuje mednarodno trgovino na podlagi sistema dovoljenj in potrdil.

Dodatek I vključuje vrste, ki jim grozi izumrtje in so ali bi lahko bile ogrožene zaradi mednarodnega trgovanja. Trgovina z osebki teh vrst je prepovedana, dovoljena je le izjemoma in je urejena s posebno strogim režimom. Potrebno je uvozno ali izvozno dovoljenje.

Dodatek II vključuje vrste, ki jim ne grozi izumrtje, vendar bi lahko postale tako ogrožene, če trgovanje z njimi ne bi bilo strogo nadzorovano. Mednarodna trgovina z njimi je dovoljena, vendar nadzorovana. Seznam vključuje vse tiste vrste, za katere je potreben nadzor zaradi njihove podobnosti z osebki vrst, ki so uvrščene na sezname Konvencije CITES. Potrebno je izvozno dovoljenje.

Dodatek III vključuje vrste, ki so zavarovane vsaj v eni pogodbenici in za katere je pri učinkovitem nadzoru mednarodne trgovine potrebno sodelovanje tudi ostalih pogodbenic. Trgovina je dovoljena, vendar nadzirana. Potrebno je izvozno dovoljenje ali ustrezno potrdilo.

Izjeme so:

- predkonvencijski osebki,
- živali, gojene v ujetništvu, umetno razmnožene rastline (dodatek I=dodatek II),
- tranzit,
- nekomercialna izmenjava znanstvenega materiala,
- potujoče razstave (cirkusi, botanični vrtovi),
- osebni in gospodinjski predmeti.

2.5 IZVAJANJE KONVENCIJE CITES V EVROPSKI UNIJI

Evropska unija ni podpisnica Konvencije CITES. Podpisnice pa so vse države članice Evropske unije.

Predpisi Evropske unije na področju trgovine z ogroženimi vrstami, ki omogočajo usklajeno ukrepanje pri izvajanju Konvencije CITES, so:

- Uredba Sveta (ES) 338/97 – o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi,
- Uredba Komisije (ES) 865/2006 – izvedbena uredba o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta 338/97; Uredba Komisije (ES) 100/2008 – zadnja dopolnitev,
- Uredba Komisije o začasni prepovedi uvoza v Skupnost (ES) 811/2008.

Ti predpisi urejajo mednarodno in notranjo trgovino s prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami v Evropski uniji.

Povezani predpisi:

- Direktiva Sveta (EGS) 129/83 – o uvozu izdelkov iz tjujnjev
- Uredba Sveta (EGS) 348/81 – o uvozu izdelkov iz kitov
- Uredba Sveta (EGS) 3254/91 – o prepovedi uporabe pasti stopalk in vnosa kožuhov in izdelkov v Skupnost
- Uredba Komisije (ES) 35/97 – o certificiranju izdelkov

Ti predpisi zagotavljajo enoten režim dovoljenega delovanja in sankcij na področju Evropske unije. Določeni so mejni prehodi, preko katerih lahko poteka promet. Na teh mejnih prehodih usposobljeno osebje inšpekcijskih in nadzornih služb opravlja potrebno kontrolo blaga in dokumentov.

Zakonodaja Evropske unije je veliko strožja od Konvencije CITES. Prav tako so strožji ukrepi in sankcije zoper kršitelje.

Uredba Sveta (ES) št. 338/97 o trgovini s prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami vsebuje štiri priloge. A, B, C in D, za razliko od Konvencije CITES, ki ima tri priloge.

Priloga A – v veliki meri sovpada z dodatki I, II in III Konvencije CITES, vendar vsebuje tudi nekatere vrste, ki jih ni v dodatkih CITES in so zavarovane samo z zakonodajo EU. Vključuje tudi nekatere vrste, za katere je EU sprejela strožje ukrepe. Tak primer so vrste iz dodatkov II in III Konvencije CITES, ki so navedene na prilogah Direktive o habitatih in Direktive o pticah. Priloga A vsebuje:

- vrste iz dodatka I CITES Konvencije,
- druge vrste, po katerih je veliko povpraševanje posebno v državah ES,

- vrste iz dodatkov II in III CITES Konvencije ter druge vrste,
- podobne vrste, npr. preostanek roda vrste, ki je v dodatku I CITES Konvencije, ter vrste iz dodatkov II ali III CITES ter druge vrste.

Priloga B – vsebuje:

- vrste iz dodatka II CITES Konvencije,
- vrste iz dodatka I CITES Konvencije s pridržki,
- podobne vrste,
- vrste ali populacije, po katerih je veliko povpraševanje (vrste iz dodatka III CITES Konvencije in druge vrste),
- vrste, ki ekološko ogrožajo avtohtono evropsko floro in favno.

Priloga C – vsebuje:

- vrste iz dodatka III CITES Konvencije,
- vrste iz dodatka II CITES Konvencije s pridržki.

Priloga D – vključuje vrste, ki bi lahko bile primerne za uvrstitev v eno od ostalih prilog. To so vrste, za katere je potreben nadzor oz. spremljanje, zato pogosto uporabljamo izraz »seznam za spremljanje stanja«. Priloga D nima primerljivega dodatka v Konvenciji CITES.

2.6 EU DOKUMENTI

Obrazci, format, teža papirja, njegova barva in ostale podrobnosti so določene z Uredbo komisije (ES).

Prvi uvoz v unijo za osebke iz prilog A in B ter izvoz in ponovni izvozu vrst iz priloge C mora spremljati uvozno dovoljenje, ki velja 12 mesecev. Dovoljenje mora biti izdano v petih (5) izvodih, in sicer:

1. izvirnik,
2. kopija za imetnika (uvoznika),
3. kopija, ki jo carinski organ vrne organu izdajatelja (izvoza ali ponovnega izvoza),
4. kopija za upravni organ, ki je izdal dokument,
5. vloga – obrazec.

Pri uvozu vrst iz prilog C in D mora osebke spremljati obvestilo o uvozu v dveh (2) izvodih:

1. izvirnik za upravni organ,
2. kopija za uvoznika.

Za porabo in promet osebkov znotraj Evropske unije so potrebna posebna potrdila.

Potrdilo o potujoči razstavi v treh (3) izvodih:

1. izvirnik
2. kopija za upravni organ izdajatelj
3. vloga

Potrdilo za komercialno uporabo z vrstami iz priloge A.

Potrdilo o prenosu živih osebkov iz priloge A v treh (3) izvodih:

1. izvirnik
2. kopija za upravni organ izdajatelj
3. vloga

Evropska unija na notranjem trgu na osnovi potrdila upravnega organa dovoljuje tudi izjeme za komercialno dejavnost za osebkke, ki so:

- predkonvencijski – pred uveljavitvijo EU uredbe,
- obdelani osebki, starejši od 50 let,
- zakonito uvoženi,
- gojeni v ujetništvu,
- nujne biomedicinske raziskave,
- raziskave za namen ohranitve vrste,
- zakonito odvzeti osebki iz narave v drugih državah članicah.

Evropska unija na notranjem trgu predpisuje tudi način označevanja in transporta osebkov:

- določene žive živali in izdelki morajo biti prepoznavno označeni,
- posebne zahteve za prevoz živih osebkov,
- imenovanje pristojnih carinskih uradov.

Dokumenti, izdani v eni od držav članic, veljajo v vseh državah članicah. Osebke, za katere je bil izdan dokument na osnovi napačnih domnev, se odvzame. EU izvaja tudi skupne sankcije, ki štejejo 13 točk. Od teh so najpogostejše:

- vnos, izvoz ali ponovni izvoz brez dovoljenja ali z lažnim, neveljavnim ali ponarejenim, spremenjenim dovoljenjem,
- pridobitev dovoljenja na podlagi lažnih informacij,
- neustrezno pripravljene pošiljke živih osebkov,
- selitev osebkov znotraj EU brez potrdila in tranzit brez ustreznih dokumentov tretjih držav,
- nezakonita uporaba v komercialne namene,
- utaja zavrnitve vloge.

Zelo pomemben je pretok informacij med Sekretariatom, Komisijo in članicami. Obvezna so letna in dvoletna poročila Komisiji, od vsega pa je najpomembnejše ozaveščanje javnosti, saj bomo tako posegli v srčiko problema.

2.7 IZVAJANJE KONVENCIJE CITES V SLOVENIJI

Konvencija CITES je v Sloveniji stopila v veljavo 23. aprila 2000. Za njeno izvajanje skrbita dva upravna organa, strokovni organ in nadzorni organi, med katere spada tudi carinska služba, kjer sem zaposlena.

ORGANI, PRISTOJNI ZA IZVAJANJE KONVENCIJE CITES:

UPRAVNA ORGANA

- Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za okolje, Sektor za politiko ohranjanja narave
- Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija Republike Slovenije za okolje (ARSO), Urad za varstvo okolja in narave, Sektor za ohranjanje narave – izdaja informacije o vrstni pripadnosti osebkov, njihovih delov ali izdelkov iz njih

STROKOVNI ORGAN

- Zavod Republike Slovenije za varstvo narave – določa vrstne pripadnosti osebkov, njihovih delov ali osebkov iz njih

ORGANI, PRISTOJNI ZA IZVAJANJE NADZORA KONVENCIJE CITES:

NADZORNI ORGANI

- carina - Ministrstvo za finance, Carinska uprava Republike Slovenije, Generalni carinski urad, Sektor za carinske in davčne postopke – nadzoruje promet in trgovino z zaščitenimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, njihovimi deli in izdelki iz njih, vključno z dokumentacijo, odvzemom, izrekom globe in začetkom postopka za prekršek ali kazensko ovadbo
- policija – Ministrstvo za notranje zadeve, Generalna policijska uprava, Uprava kriminalistične policije, Oddelek za premoženjsko kriminaliteto – nadzira trgovino z zaščitenimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami predvsem tam, kjer carina ni prisotna
- inšpekcije - Ministrstvo za okolje in prostor, Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in prostor, Inšpekcija za okolje in naravo – v sklopu svojega delovnega področja skrbi tudi za varstvo narave, kamor spada tudi področje CITES
 - Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Inšpektorat Republike Slovenije za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Lovska in ribiška inšpekcija - opravlja nadzor pri preparatorjih, imetnikih živali zavarovanih vrst in ukrepa ob posegih v naravni razvoj živali zavarovanih vrst

Zatočišče za sprejem zaseženih živih živali - poskrbi za zasežene žive živali do končne odločitve strokovnega organa

2.8 NALOGE IN PRISTOJNOSTI CARINE PRI IZVAJANJU NADZORA CITES

Predpisi Evropske unije

- Uredba sveta (EGS) 2913/92 o uvedbi Carinskega zakonika Skupnosti
- Uredba komisije (EGS) 2454/93 o določbah za izvajanje Uredbe 2913/92

Predpisi Republike Slovenije

- Zakon o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti ZICPES (Ur. l. RS št. 111/2007)

Kaj je carinski nadzor?

13. točka 4. člena Uredbe 2913/92 pravi, da carinski nadzor pomeni splošne ukrepe carinskih organov za zagotovitev spoštovanja carinskih predpisov, po potrebi pa tudi drugih predpisov, ki veljajo za blago, zavezano carinskemu nadzoru.

Kaj je carinska kontrola?

14. točka 4. člena Uredbe 2913/92 pravi, da so to posebna dejanja, ki jih izvajajo carinski organi za zagotovitev pravilne uporabe carinskih predpisov in druge zakonodaje v zvezi z vstopom, izstopom, tranzitom, prenosom in končno uporabo blaga, ki se giblje med carinskim območjem Skupnosti in tretjimi državami, kot tudi v zvezi s prisotnostjo blaga, ki nima statusa Skupnosti:

- pregledovanje blaga,
- preverjanje podatkov iz deklaracije,
- preverjanje obstoja in avtentičnosti elektronskih ali pisnih dokumentov,
- preverjanje poslovnih knjig in drugih evidenc,
- pregledovanje prevoznih sredstev, prtljage in drugih stvari, ki jih potniki nosijo s seboj ali na sebi,
- izvajanje uradnih preiskav in drugih podobnih dejanj.

Predpisi o varstvu narave

- ZON – Zakon o ohranjanju narave (Ur. l. št. 96/2004)
 - 24. člen – pravila varstva – predpiše vlada
 - 25. člen – dovoljenja, potrdila, druge listine – izdaja Ministrstvo za okolje in prostor
 - 152. člen – zaseg ali odvzem osebkov – predlaga uvedbo prekrška oziroma izreče globo v skladu s 161. členom ZON-a
- Uredba o ravnanju in načinu varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Ur. l. RS št. 39/2009)
 - 42/1. člen – carinski organ preverja usklajenost med dokumenti in osebki in ustreznost prevoza (priloge Uredbe 338/97/ES, Uredbe 865/2006/ES, Uredbe 3254/91/EGS)
 - 42/2. člen – obveščanje upravnega organa o odkritju, prijavi ali kršitvi osebkov Uredbe o ravnanju in načinu varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami ali carinskih predpisov (priloga Uredbe 338/97/es, 865/2006/ES, 3254/91/EGS)

2.9 PRIPOMOČKI ZA DELO CARINSKIH ORGANOV

2.9.1 KATALOG UKREPOV

Vsebuje zakonodajo, Konvencijo CITES, vse aktualne uredbe, nadzor carinskih organov (nadzor, mejni prehodi, dovoljenja in potrdila, veljavnost dovoljenj, tranzit, etikete, carinski uradi, ki niso mejni uradi, odstopanja, označevanje osebkov), čitalce za preverjanje živali, kontaktne osebe, kršitev predpisov, ravnanje z zaseženimi osebki, poročanje, priloge.

2.9.2 TARIC

Tarif Integre de la Comunaute - pogoj za delovanje carinske unije in s tem skupnega trga Evropske unije je enotno izvajanje zunanjetrgovinskih predpisov vseh članic Evropske unije. To enotnost zagotavlja podatkovna zbirka dajatev in drugih ukrepov TARIC.

Nadzor carinskih organov obsega preverjanje pri:

- vnosu v Skupnost,
- izvozu oz. ponovnem izvozu iz Skupnosti,
- tranzitu (prevoz čez ozemlje Skupnosti).

Zaradi boljšega nadzora in kvalitetnejšega izvajanja so kraji vnosa in iznosa iz Skupnosti posebej določeni:

- mejni prehodi za vnos/iznos živih osebkov ter njihovih delov in izdelkov iz njih: Obrežje, ŽP Dobova, Gruškovje, Jelšane, Letališče Brnik,
- mejni prehodi za vnos/iznos osebkov, ki ne potrebujejo veterinarskega oz. fitosanitarnega pregleda: Luka Koper, Dragonja, Sečovelje, Sočerga, ŽP Ilirska Bistrica, Starod, Babno polje, Petrina, Metlika, Vinica, Pošta Ljubljana, Bistrica ob Sotli, Dobovec, ŽP Rogatec, Letališče Maribor, Zavrč, Središče ob Dravi, Petišovci.

Dodelitev osebkov v carinski postopek ni dovoljena, dokler niso predloženi potrebni dokumenti (člen 13/2 Uredbe 865/2006).

TARIC

Uvoz/Izvoz

[Nomenklatura](#) | [Uvoz/Izvoz](#) | [Meursing](#) | [Uredbe](#) | [Protidamping/Izravnalne dajatve](#) | [Računsko - kontrolni modul](#) | [Trendi tarifnih kvot](#)

Oznaka TARIC: 2106 90 9260 [Nomenklatura](#)

Država: IN [Irdija\(IN\)](#)

Datum: 17.11.2011

Valuta (Dajatve): EUR

Uvoz:

Izvoz:

Dodatna oznaka:

Veljavnost 01.01.2005 - [Posebna merska enota](#)

[Meursing](#)

Opomba [\(TV084\)](#)

[Produktna-Skupina](#) Poseben spodbujevalni dogovor - deovnopravne pravice (SSP), Statistične informacije (Uredba 93/3223, Priloga A)

Števílo ukrepov:6	Država(e)	Dajatve	Pogoj	Dodatna oznaka	Uredba
Kontrola uvoza izdelkov iz tujihjev	TOUT	(CDA03) glej pogoj(P)	P		R0737/10
Carina za tretje države	TOUT	12,80000%			R2204/99
Tarifna preferenca	SPGL**	8,90000%(TMS4Z)			R0732/08
Pregled živalskih izdelkov (nacionalni)	TOUT**	glej pogoj(P)	P	S051	N184/06
Pregled živalskih izdelkov (nacionalni)	TOUT**	glej pogoj(P)	P	S999	N1847/06
Davek na dodano vrednost (nacionalni)	TOUT	glej pogoj(P)	P		N5012/06

**Iz skupine držav SPGL so naslednje države izključene za namen uporabe ukrepa Tarifna preferenca : BR.

**Iz skupine držav TOUT so naslednje države izključene za namen uporabe ukrepa Pregled živalskih izdelkov (nacionalni) : AD,CH,FO,LI,NO,SM.

**Iz skupine držav TOUT so naslednje države izključene za namen uporabe ukrepa Pregled živalskih izdelkov (nacionalni) : AD,CH,FO,LI,NO,SM.

Slika 2: TARIC

(Vir: <http://taric-curs.gov.si/itaric/Prog01.jsp>)

2.9.3 INTRANETNA SPLETNA STRAN – POTNIŠKA ON-LINE – POL

Sodelavci na potniškem delu izpostave Letališče Brnik smo uresničili zamisel postavitve spletne strani, ki je dostopna lokalnim sodelavcem na vseh računalnikih na izpostavi. Zasnovana je tako, da se najprej odpre osnovna stran z meniji, ki zajemajo vsa operativna področja na izpostavi. Za vsako področje se je zadolžilo enega ali dva sodelavca, ki sta pripravila potek izvedbe določenega postopka, ki se bo nahajal na spletni strani.

Največ pozornosti smo posvetili postopku CITES. Pri zbiranju gradiva smo sodelovali vsi sodelavci. Za urejanje pa sta bila določena dva. Bistvo tega zavijka naj bi bil podroben opis samega postopka, saj je z njim veliko težav že od samega začetka. Za sam postopek, kako ravnati v primeru najdbe takšnega primerka, carinska služba ni izdala nobenega uradnega navodila.

Izdelan je opomnik, ki vodi carinika skozi celoten postopek. Opomnik vsebuje tudi slike zaslona, ki prikazujejo tekstovno opisane postopke. Vizualna informacija je namreč lažja za pomnjenje. Na začetku so našete zakonske osnove, saj stranke velikokrat sprašujejo, na osnovi katerega zakona ji carina lahko zadrži ali celo odvzame nek predmet oz. CITES osebek. Poleg tega lahko vsak carinik hitro najde tisto, kar ga zanima s tega področja. Takoj za tem so našete izjeme, ki so zaščitene, vendar za osebno uporabo ne potrebujemo dovoljenja upravnega organa. Ker sta pri tem postopku dve možnosti, sta opisani obe. Upoštewane so izkušnje vseh sodelavcev pri teh postopkih. Opisan je postopek zadržanja blaga in postopek, kjer se potnik odpove blagu v korist države. Ker se uporablja za zadržanje blaga drugačen kontrolnik kot za odstop blaga, je v besedilu smiselno narejena povezava na potreben dokument. Ko carinik bere opomnik, lahko sproti klikne povezavo in izpolnil obrazec kot zahteva upravni postopek. Za vsak predmet vodimo evidenco, zato smo v ta namen izdelali nov obrazec »evidenčni list«, kjer se kronološko zapisuje potek postopka. Ta list se hrani v arhivskem fasciklu na prvi strani, tako da lahko takoj vidimo, ali je postopek že zaključen ali ne. Narejen je tudi obrazec »cites info«, saj smo ugotovili, da nikjer nismo zbrali podatkov, ki jih potrebujemo v nadaljnjih postopkih, če do njih pride. Te obrazce se lahko izpolni po odhodu stranke.

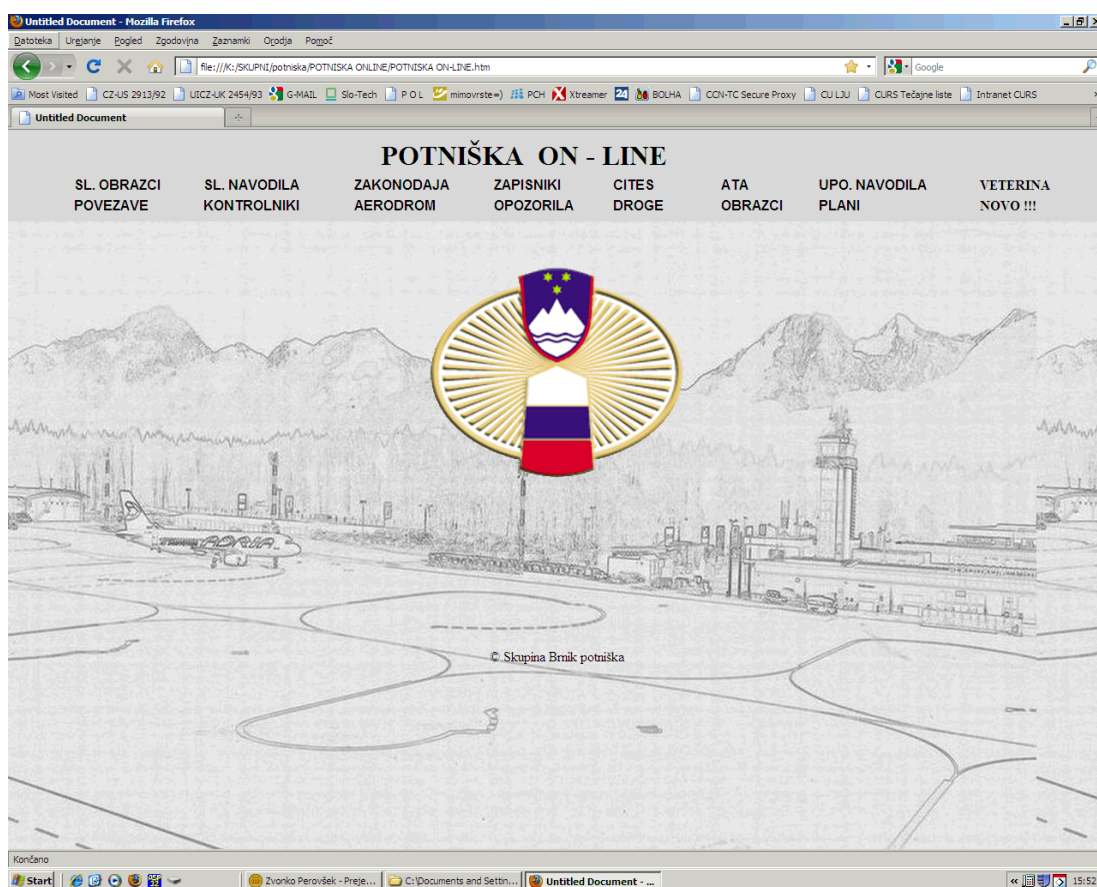
V tem opomniku je natančno opisan postopek fotografiranja osebkov, ki jih zadržimo. Fotografije morajo biti ostre, z merilom, z različnih kotov, z imenom predmeta, ne prevelike velikosti, saj jih pošljemo po elektronski pošti upravnemu organu. Pred pošiljanjem slike obdelamo s posebnim programom. Tako smo v opomniku s slikami podrobno opisali, kaj je treba narediti, da dobimo dober rezultat, ki ga lahko uporabimo v nadaljnjih postopkih.

V opomniku je tudi obrazec »zaposilo«, ki ga izpolnimo in ga skupaj s slikami pošljemo na naslove, ki so našeti takoj za tem obrazcem. Med branjem opomnika moramo priti do napotkov, kako shraniti vse te obrazce (prvi komplet v srajčko za v arhivsko mapo, drugi komplet v srajčko zraven osebka). Ko dobimo odgovor z ARSO, moramo postopati različno glede na vsebino odgovora. Tudi za vse te

primere imamo v opomniku pripravljene povezave na obrazce. Tako lahko nadaljujemo s postopkom, dokler ta ni zaključen.

Pripravili smo tudi podstrani podstrani »Kaj je CITES?« in »Kaj ni CITES?«, na katerih so slike osebkov, ki smo jih zadržali na izpostavi Letališča Brnik. Tako se lahko hitro odločamo, ali je določen osebek zaščiten ali ne. Iz prakse smo namreč ugotovili, iz katerih destinacij prihajalo določeni osebki, ki se pogosto ponavljajo.

Pri sodelovanju z evropskimi carinami smo dobili različne pozitivne izkušnje. Te želimo deliti z vsemi sodelavci, saj le tako lahko izboljšamo kakovost dela. Zato smo se odločili, da ustvarimo podstran »Obvestila«, kjer bomo objavljali vsa obvestila tujih carin. S tem bomo imeli zelo hiter dostop do CITES primerov, ki jih obravnavajo po svetu.

Slika 3: Začetna stran spletne strani Potniška on-line
(Vir: <file:///K:/Skupni/Potniska/POTNISKAONLINE/POTNISKA ON-LINE.htm>)

V prvotni verziji je bilo na osnovni strani navedenih osem zavihkov po temah, za katere smo se dogovorili. Ob kliku na zavihek se odpre določeno področje, ki nam zopet ponudi nove možnosti in povezave, po katerih lahko brskamo.

Že kmalu pa smo ugotovili, da lahko dodamo še kar nekaj zavihkov, ki nam bodo tudi v veliko pomoč pri hitrejšem in bolj natančnem delu. Tako smo področje zavihkov razširili na šestnajst in naknadno začeli zbirati gradivo za dodane teme.

Nekateri od teh zavihkov, kot na primer kontrolniki in obrazci, so potegnjeni iz določenih tem, a so uvrščeni v svoj zavihke zaradi hitrejšega dostopa. Te uporabljamo v primeru, ko nam je določen postopek dobro poznan in zanj ne potrebujemo dodatnih navodil, ampak direktno posežemo po obrazcu, ki ga za ta postopek potrebujemo. Zelo dobrodošla sta tudi zavihka z opozorili in novostmi, saj se lahko ob nastopu službe tako seznaniš z njimi.

2.10 VNOS OSEBKOV V SKUPNOST

Za vnos osebkov v Skupnost so potrebni različni dokumenti, odvisno od tega, na katero prilogo je osebek uvrščen.

Priloga A, B

- uvozno dovoljenje (priloga I: Uredba 865/2006)
- izvozna dokumentacija, kadar je tako določeno v uvoznem dovoljenju

Priloga C

- obvestilo o uvozu (priloga I: Uredbe 865/2006)
- izvozno dovoljenje/dovoljenje o ponovnem izvozu
- potrdilo o poreklu, izdano v državi izvoza/ponovnega izvoza v skladu s konvencijo

Priloga D

- obvestilo o uvozu (priloga I. Uredbe 865/2006)

2.11 IZVOZ ALI PONOVI IZVOZ OSEBKOV IZ SKUPNOSTI

Tudi pri izvozu oz. ponovnem izvozu so dokumenti odvisni od umestitve osebka na določeno prilogo. Dokumente jo potrebno predložiti skupaj z blagom – osebki na carinskem uradu, kjer se opravijo izvozne formalnosti.

Priloga A, B, in C

- izvozno dovoljenje ali potrdilo o ponovnem izvozu – če gre pri izvozu za osebke iz priloge A; za osebke iz priloge I CITES je potrebno tudi uvozno dovoljenje

Priloga D

- izvozno dovoljenje – potrdilo o ponovnem uvozu ni potrebno, razen če gre za osebke iz priloge II CITES

2.12 IZJEME

Med izjeme sodijo

- osebki, rojeni ali gojeni v ujetništvu ali umetno razmnoženi,
- tranzit skozi Skupnost, ko gre za osebke iz priloge I in II Konvencije in jih mora spremljati veljaven dokument o (ponovnem) izvozu,
- osebni in gospodinjski predmeti – velja samo za mrtve osebke,
- znanstvene ustanove.

Potrdilo o potujoči razstavi (30.-36. člen Uredbe 865/2006)
(priloga III, dopolnilni list priloga IV. UR. 865/2006)

- Izdajatelj potrdila
 - upravni organ države članice, iz katere izvira potujoča razstava
 - upravni organi prve namembne države članice, kadar potujoča razstava izvira iz tretje države
- Uporaba
 - kot uvozno/izvozno dovoljenje o ponovnem uvozu
 - potrdilu se priloži dopolnilni list
- Žive živali
 - izda se lahko samo za en osebek
 - osebki, ki niso žive živali; potrdilu je priložen seznam, ki vsebuje informacije, zahtevane v polju 8 – 18 vzorčnega obrazca iz priloge III

Predložitev potrdila carinskemu organu

- Če potujoča razstava izvira iz Skupnosti, imetnik predloži
 - izvornik potrdila (obrazec 1),
 - izvornik in kopijo dopolnilnega lista.
- Če potujoča razstava izvira iz tretje države, mora imetnik predložiti tudi izvornik potrdila in dopolnilni list, ki ju je izdala tretja država.

Potrdilo o osebnem lastništvu (37. – 44. člen Uredbe 865/2006)

(priloga 1, dopolnilni list – priloga IV Ur. 865/2006)

- Potrdilo se izda zakonitemu lastniku zakonito pridobljene živali.
- Uporablja se kot uvozno/izvozno/dovoljenje o ponovnem izvozu.
- Nanaša se lahko samo na en osebek, ki mora biti enkratno in trajno označen. Potrdilu mora biti priložen dopolnilni list.

Predložitev potrdila carinskemu organu

- Imetnik predloži
 - izvornik potrdila, izvornik in kopijo dopolnilnega lista,
 - v primeru vnosa osebkov iz tretje države mora biti predložen tudi izvornik potrdila, ki ga izda tretja država.

Potrdilo o zbirki vzorcev (44. a – 44. g člen Uredbe 865/2006)

(priloga 1 ur. 865/2006)

- Za osebkov vrst, njihove dele ali izdelke iz njih iz prilog A, B in C Uredbe 338/97; osebkov vrst, njihovi deli in izdelki iz njih iz priloge A morajo ustrezati merilom, ki veljajo za umetno razmnožene osebkov oziroma osebkov, rojene in gojene v ujetništvu.
- Uporablja se kot
 - uvozno dovoljenje,
 - izvozno dovoljenje/potrdilo o ponovnem izvozu, kadar namembna država priznava zvezek ATA CARNET.

Predložitev potrdila carinskemu organu

- Če izvira iz Skupnosti, imetnik poleg zvezka ATA CARNET predloži
 - izvornik potrdila (obrazec 1) in kopijo potrdila ter kadar je primerno, še kopijo za imetnika (obrazec 2) in kopijo, ki se vrne upravnemu organu izdajatelju (obrazec 3).
- Če zbirka izvira iz tretje države, imetnik predloži tudi izvornik potrdila, ki ga je izdala tretja država.

3 CARINSKI POSTOPKI PRI IZVAJANJU KONVENCIJE CITES

3.1 OBSEŽNA ZAKONODAJA

Na carinski izpostavi Letališča Brnik smo pri svojem delu odvisni od zakonodajne veje oblasti. Velika večina predpisov se spreminja in o tem smo obveščeni preko Uradnega lista RS. Poleg tega se naše delo nanaša še na zakone Evropske skupnosti. Naj naštejemo samo nekaj predpisov in zakonov, ki so zbrani vsak v svoji knjižici. Ti so:

- Carinski zakonik (31992R2913-SL) je v bistvu zakonik Skupnosti. Sprejet je bil 12. oktobra 1992. Slovenija je morala prilagoditi svoje zakone, med drugim tudi v skladu s to Uredbo Sveta, da je lahko postala članica Evropske skupnosti.
- Zakon o carinski službi (ZCS-1-UPB1) (uradno prečiščeno besedilo); ta zakon ureja in opredeljuje naloge in organizacijo carinske službe, pooblastila, zbiranje, varstvo in zavarovanje podatkov, posebnosti delovnih razmerij, posebnosti disciplinske in odškodninske odgovornosti, priznanja in prekrške (1. člen tega zakona).
- Zakon o izvajanju carinskih predpisov Evropske skupnosti (ZICPES)
- Zakon o preprečevanju pranja denarja in financiranja terorizma (ZPPDFT)
- Pravilnik o načinu izvajanja pooblastil pooblaščenih uradnih oseb carinske službe, ki določa način izvajanja pooblastil, ki jih imajo pooblaščenice uradne osebe carinske službe (v nadaljevanju: cariniki oziroma inšpektorji) po Zakonu o carinski službi (Uradni list RS, št. 103/04) v okviru opravil delovnega mesta, na katerega so razporejene. V tem pravilniku so napisana vsa »pravila igre« za vse, ki so zaposleni v carini.
- Zakon o splošnem upravnem postopku (uradno prečiščeno besedilo) (ZUP-UPB1); ta zakon se nanaša na delo inšpektorjev, vendar ga moramo poznati tudi cariniki.
- Zakon o orožju (uradno prečiščeno besedilo) (ZOro-1-UPB1); nekateri cariniki nosijo orožje, zato je za nas pomemben tudi ta zakon.
- Uredba o oprostivah carin (31983R0918-SL): podobno kot Carinski zakonik Skupnosti je morala Slovenija uskladiti svoje zakone s Sistemom oprostitev carin v Skupnosti.
- Uredba komisije o določbah za izvajanje Uredbe Sveta (EU 31993R2454-SL) o Carinskem zakoniku Skupnosti (EGS, št. 2913/92).

To je le nekaj najosnovnejših zakonov in uredb, ki jih moramo poznati in spremljati pri našem delu. Poleg teh imamo še veliko navodil, pojasnil, pravilnikov in začasnih odredb, ki jih moramo upoštevati.

Glede na to, da opravljamo nadzor nad vozili, moramo poznati tudi sistem cestnih dovolilnic, Konvencijo o TIR CARNETU in ATA CARNETU (kjer gre sicer za poenostavljen začasni uvoz, izvoz ali tranzit).

Opravljamo tudi nadzor nad vnosom in iznosom denarja v oz. iz EU, o čemer poročamo Uradu za pranje denarja RS. Zato moramo poznati zakonodajo, povezano s pranjem denarja.

Na letališču Jožeta Pučnika je tudi vojaška baza, za katero opravljamo carinske formalnosti pri letalskih prevozih vojaške opreme, zato moramo obvladati poslovanje z dokumenti Slovenske vojske in Zveze NATO.

Posebno pozornost na potniškem mejnem prehodu letališča Jožeta Pučnika posvečamo potnikom in prtljagi, ki jo potniki nosijo s seboj. To pomeni, da moramo poznati vse parametre analize tveganja, ki se pojavijo v danem trenutku, ko potniki prispejo z določene destinacije. Podatke o potnikih nam na našo zahtevo posreduje prevoznik. V naslednjem letu pa upamo, da se bomo povezali v evropski oz. delno svetovni sistem spremljanja potnikov, ki potujejo z letali.

In ker je tema diplomske naloge nadzor nad Konvencijo CITES, se osredotočimo na našega potnika, ki je prispel z neke eksotične države. Pri takem potnikih seveda najprej pomislimo, ali v svoji prtljagi nosi osebke ali dele osebkov ali izdelke iz ogroženih živalskih in rastlinskih vrst. Torej moramo pri takih primerih poleg vseh ostalih zanj carinski in davčnih predpisov poznati tudi:

- Zakon o ohranjanju narave (ZON) – Ur. list RS, št. 96/04 - leto sprejema 1999,
- Zakon o ratifikaciji Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, spremembe Konvencije ter dodatkov h Konvenciji I, II, III, in IV – Ur. list RS, št. 31/99,
- Odredbo o bivalnih razmerah in oskrbi živali prosto živečih vrst v ujetništvu – Ur. list RS, št. 90/01,
- Uredbo o zatočišču za živali prosto živečih vrst – Ur. list RS št. 98/02,
- Pravilnik o presoji trgovanja za naravo in o pridobitvi pooblastila – Ur. list RS, št. 43/02,
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam – Ur. list RS, št. 82/02,
- Uredbo o živalskem vrtu in živalskem vrtu podobnem prostoru – Ur. list RS št. 37/03,

- Uredbo o zavarovanih prosto živečih živalskih in rastlinskih vrstah – Ur. list RS, št. 46/04, 110/04, 115/07, 36/09,
- Pravilnik o označevanju živali prosto živečih vrst v ujetništvu – Ur. list RS št. 58/04,
- Uredbo Sveta št. 338/97/ES z dne 9. dec 1996 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi – UL L 061 z dne 3. 3. 1997 – leto sprejema 2004,
- Uredbo Komisije (ES) št. 865/06 z dne 4. maja 2006 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 338/97 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi - UL L 166 z dne 19. 6. 2006
- Pravilnik o prosto živečih živalskih vrstah, za katere ni treba pridobiti dovoljenja za gojitev – Ur. list RS, št. 62/97,
- Uredbo Komisije (ES) št. 100/08 z dne 4. 2. 2008 o spremembi Uredbe (ES) št. 865/2006 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 338/97 glede zbirke vzorcev in nekaterih uradnih postopkov v zvezi s trgovino s prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami - UL L 031 z dne 5. 2. 2008,
- Uredbo o ravnanju in načinu varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami – Ur. list RS, št. 39/08,
- Uredbo Komisije (ES) št. 359/09 z dne 30. 4. 2009 o začasni ustavitvi vnosa osebkov nekaterih prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst v Skupnost – UL L 110 z dne 1. 5. 2009
- Uredbo Komisije (ES) št. 407/09 z dne 14. 5. 2009 o spremembi Uredbe Sveta (ES) št. 338/97 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi – UL L 123 z dne 19. 5. 2009,
- Pravilnik o vodenju evidence o trgovini z živalmi prosto živečih vrst – Ur. list RS, št. 5/10.

3.2 POSTOPEK CITES V POTNIŠKEM PROMETU

Pri potniku odkrijemo, da v svoji prtljagi nosi CITES osebek, kot na kratko imenujemo osebke ogroženih prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst, dele osebkov ali izdelke iz njih. Takrat se začne kompliciran in dolgotrajen postopek, ki ga je glede na vse zakone, uredbe in pravilnike potrebno izpeljati. Postopek začasnega in dokončnega zasega osebkov je že sam po sebi za potnika neprijeten, saj marsikdo sploh ne ve, da prinaša s seboj zaščiten prosto živeč osebek ali njegov del ali izdelek iz njega. Žal pa je potrebno izpolniti še kup obrazcev, zahtevkov, postopek evidentirati, osebke fotografirati, kar v prvi vrsti povzroča slabo voljo pri potniku in s tem določen pritisk na delavca, ki bi rad zadevo čim hitreje in strokovno opravil. Tako se pojavijo nepotrebne napake, osebki so slabo fotografirani, zahtevki,

ki jih pošljemo na ARSO za izdajo mnenja, so pomanjkljivi, evidence nepopolne ali netočne, dokumentacija pa pomanjkljivo izpolnjena.

Predpisani obrazci, ki jih pri postopku uporabljamo:

- zahtevek za izdajo mnenja, poslan na ARSO,
- potrdilo o zadržanem blagu, ki je prispelo brez lastnika-naknadno,
- poročilo o najdenem blagu brez lastnika,
- K 22 – začasno zadržano blago,
- zaseg – 25. člen,
- dokumenti za potrebe izpostave (evidenčni list, CITES-info),
- fotografije točno določenega formata, osvetlitve, fotografiranje z določenih strani, notranjost in zunanost, če gre za izdelke ...),
- zapisnik o carinskem prekršku,
- potrdilo o začasnem zasegu blaga,
- izjava kršitelja,
- obvestilo o carinskem prekršku,
- odstopna izjava.

Vse uredbe in zakoni so v fizični obliki zbrani na izpostavi. Seveda imamo do vseh tudi spletni dostop na carinski strani. Zaradi narave dela pa žal nimamo časa brskati po knjigah ali spletu, saj je stranka največkrat nejevoljna že zaradi tega, ker je v postopku in se zaveda, da bo to zanjo imelo poleg časovnih tudi finančne posledice.

Zaradi velikega obsega podatkov in znanj, ki jih moramo pri svojem delu obvladati, je praktično nemogoče, da bi svoje delo vedno opravljali hitro in hkrati strokovno. Nemalo kdaj se žal zgodi, da za določen postopek porabimo preveč časa. Kljub skupinskemu delu in medsebojnemu sodelovanju se je včasih zelo težko odločiti, kako postopati. Ko sprejmemo odločitev, naš čaka še najtežji del, to je obrazložiti stranki za kakšen prekršek morda gre in kaj je storila narobe. Podučiti jo moramo, kako postopati v nadaljevanju postopka, kaj lahko pričakuje in kakšne so možne posledice. Zaradi vseh navedenih dejavnikov je seveda nujno potrebno, da svoje znanje in izkušnje delimo s kolegi, še pomembneje pa je, da nam je omogočen kar najhitrejši in enostaven dostop do zelenih informacij. S sodelavci smo poiskali rešitve, ki jih koristno uporabljamo na naši izpostavi.

Želimo si, da bi v prihodnje te rešitve izpopolnili in razširili za potrebe celotne carinske službe na Generalnem carinskem uradu. Tam bi jih kot podporo za vse zaposlene redno ažurirali in sledili vsem spremembam. Žal se trenutno vodstvo še ni prav odzvalo. Veliko pozitivnih kritik pa smo dobili od sodelavcev drugih izpostav, ki smo jim predstavili svoje rešitve.

Razpršenost podatkov in iskanje predpisov, ki jih v danem trenutku potrebujemo pri svojem delu, nas je privedlo do odločitve, da smo te podatke zbrali in jih uredili v obliki spletne strani na službenem strežniku.

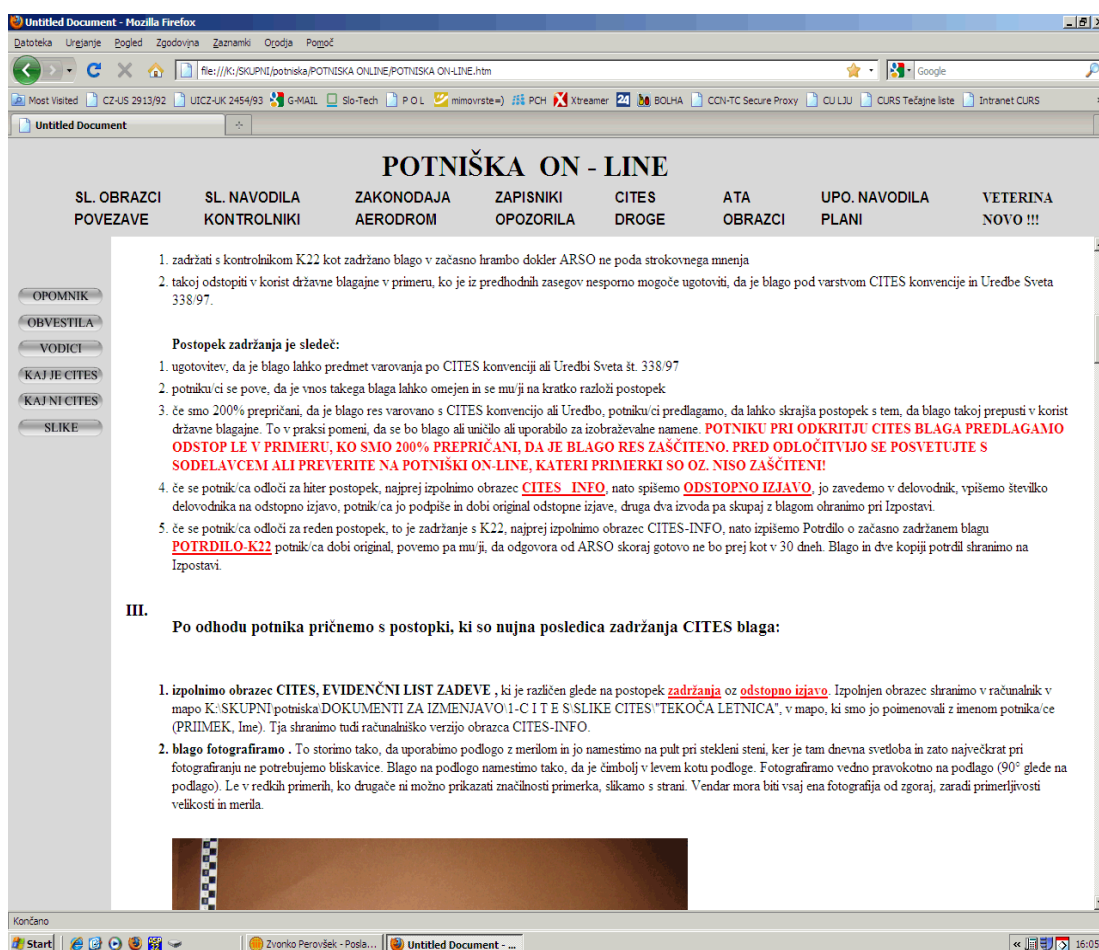

Slika 4: Zavihek CITES–Potniška on-line
(Vir: <file:///K:/Skupni/Potniska/POTNISKAONLINE/POTNISKA ON-LINE.htm>)

Ko kliknemo na zavihek CITES, se odpre ekran, ki je prikazan na sliki 8. Na tej strani so navedene rubrike:

- OPOMNIK
- OBVESTILA
- VODIČI
- KAJ JE CITES
- KAJ NI CITES
- SLIKE

Ko želimo začeti z določenim postopkom, kliknemo na opomnik. Odpre se zaslonska maska z navodili.

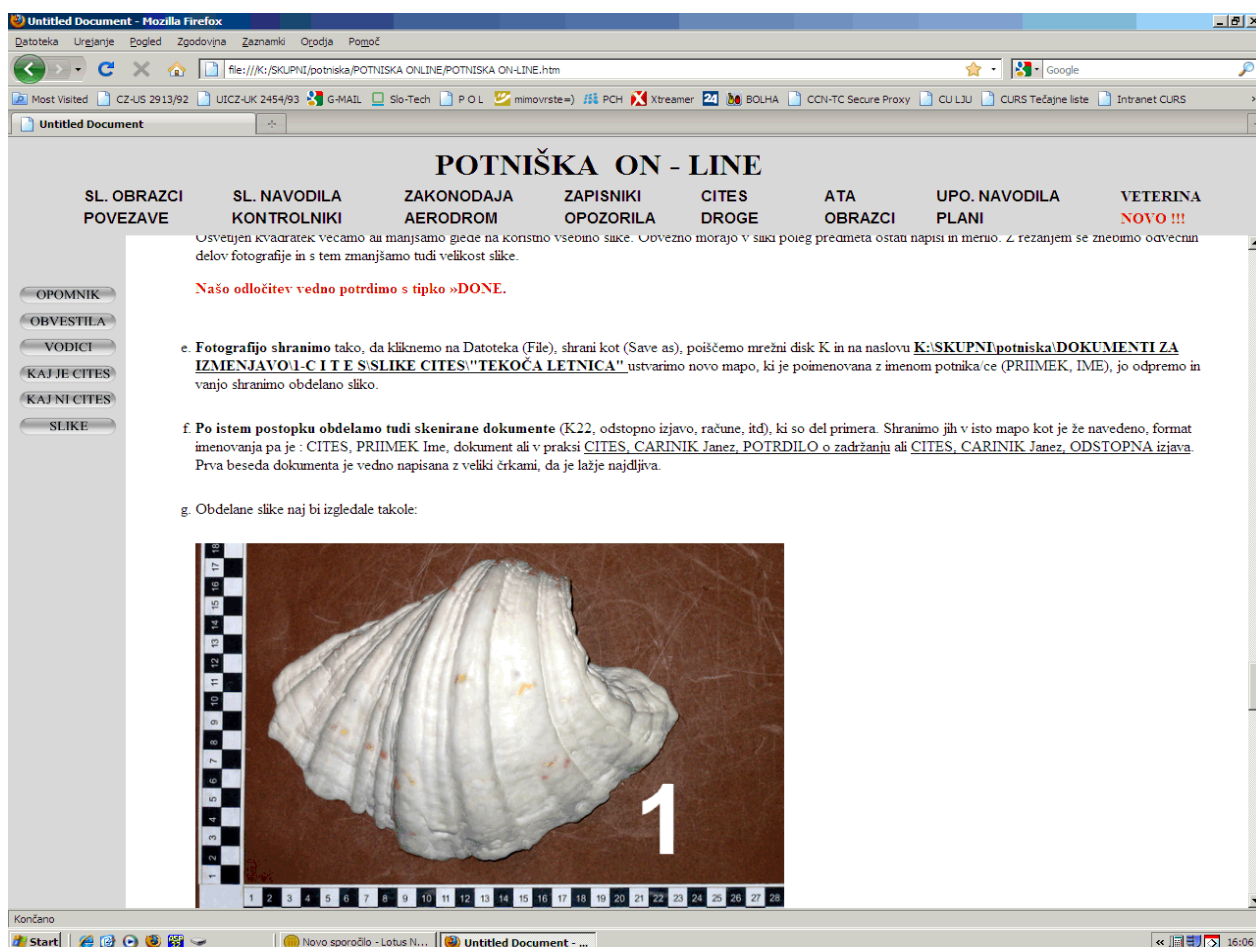

Slika 5: Opomnik–Potniška on-line

(Vir: <file:///K:/Skupni/Potniska/POTNISKAONLINE/POTNISKA ON-LINE.htm>)

Sledimo navodilom, ki nas kronološko vodijo skozi pravilen potek postopka. Navedena so opravila, ki smo jih dolžni storiti v povezavi s potnikom in blagom. Opozorjeni smo na vprašanja, ki smo jih dolžni zastaviti potniku, in na podatke, ki jih moramo od njega pridobiti. Posebno pozornost posvetimo pravicam in možnostim, na katere moramo stranko v postopku opozoriti.

Natančno je opisan postopek zadržanja blaga. Pomembne zadeve so napisane z rdečo barvo. V tekst so vnesene povezave na določene obrazce, kar nam postopek zelo olajša. V tem delu je navedeno vse, kar je potrebno opraviti pred odhodom potnika. S tem dosežemo tudi to, da stranke ne zadržujemo predolgo. V primeru, ko smo prepričani, da gre za osebek CITES, stranki takoj ponudimo možnost odstopne izjave, saj takega blaga ne bo mogla uvoziti. Kljub temu pa ji pojasnimo, da tega ni primorana storiti do izdaje odločbe Agencije RS za okolje. V kolikor bo naš sum z odločbo ARSA potrjen, to lahko stori naknadno. V primeru, da se potnik ne odloči za odstopno izjavo, izdamo potrdilo o začasno zadržanem blagu K22. V obeh primerih moramo kontrolnike zavesti tudi v ročne evidence. Izpolnimo še obrazec CITES-INFO, v katerega vnesemo podatke o potniku in blagu. Po odhodu potnika pričnemo s postopki, ki so nujna posledica zadržanja CITES blaga.

Slika 6: Opomnik–Potniška on-line

Vir: <file:///K:/Skupni/Potniska/POTNISKAONLINE/POTNISKA ON-LINE.htm>

Izpolnimo obrazec CITES EVIDENČNI LIST, ki se razlikuje glede na postopek zadržanja blaga: K22 ali odstopna izjava. Izpolnjen dokument spravimo v računalnik, na disk, ki je v skupni rabi, kjer odpremo posebno mapo z imenom in priimkom potnika. V to mapo bomo shranili vse dokumente, obrazce in fotografije, povezane s tem primerom. Dokumente, ki so žigosani ter podpisani s strani carinskega delavca in potnika, skeniramo in jih prav tako spravimo v to mapo.

Sledi tehnično zahtevnejši del – fotografiranje zadržanih osebkov. Uporabimo podlogo z merilom za primerljivost velikosti osebka. Podloge smo izdelali sami, in sicer v različnih barvah. Uporabimo tisto, s katero lahko dosežemo največji kontrast v primerjavi z osebkom. Postavimo jo na pult ob stekleni steni, da pridobimo največ dnevne svetlobe. S tem zagotovimo prave barve. Primerček namestimo tako, da je čim bližje levemu kotu, kjer se začne merilo. Vedno fotografiramo pravokotno na podlago. V primerih, kjer drugače ni možno prikazati značilnosti primerka, fotografiramo od strani. Fotografije nato prenesemo na računalnik, kjer jih s

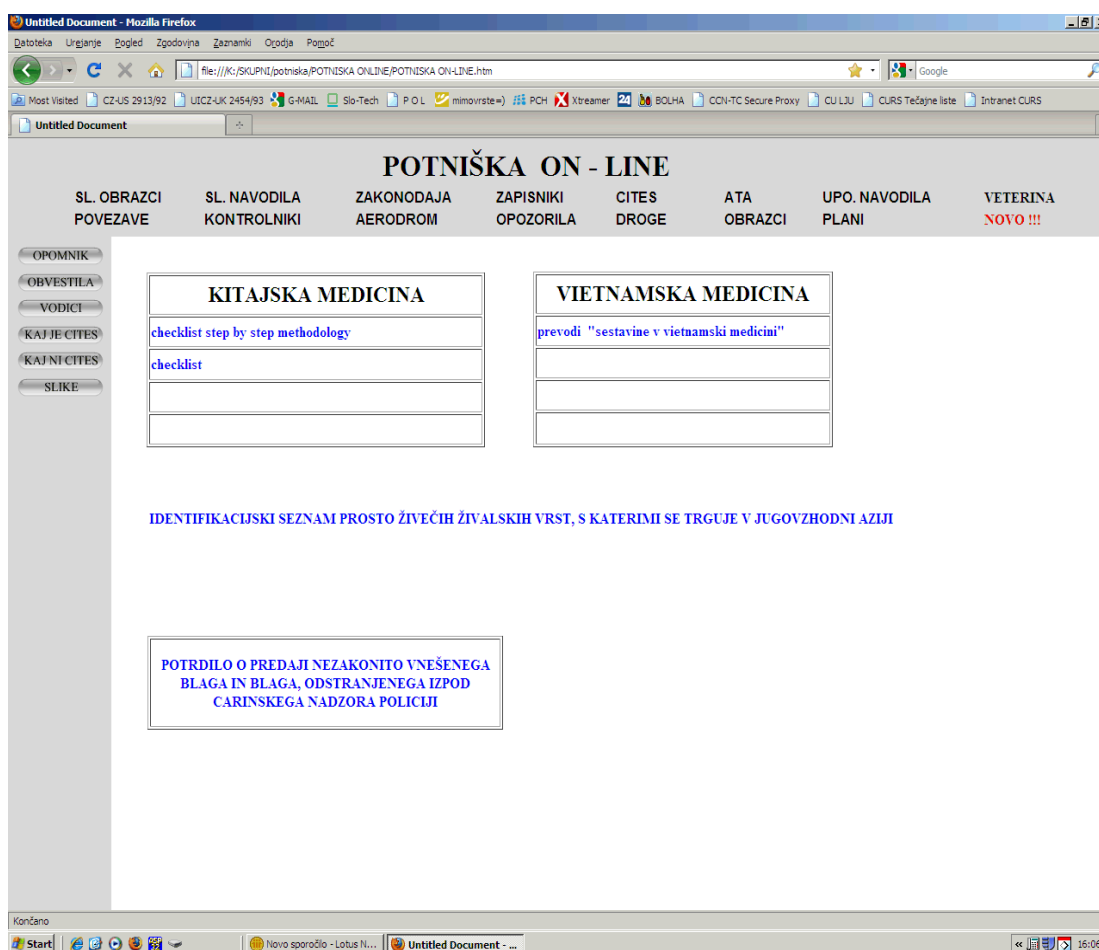
programom za obdelavo slik uredimo, pomanjšamo in označimo v smiselno zaporedje. Nato jih shranimo v mapo tega primera.

Vsi ti obrazci in fotografije so osnova za zaprosilo za izdajo mnenja, ki ga pošljemo Agenciji Republike Slovenije za okolje. Zaradi hitrejšega reševanja postopkov zaprosilo skupaj s fotografijami pošljemo po elektronski pošti. V naših navodilih imamo vneseno povezavo na njihovo elektronsko pošto in naslove, komu vse je potrebno zadevo poslati v vednost. Na carinski izpostavi Letališče Brnik je potrebno zadevo vnesti v kontrolnik odhodne pošte, kjer se predmetu dodeli številka.

Na koncu je potrebno podatke, vezane na ta primer, vnesti še v posebne interne carinske evidence, ki jih vodimo na naši izpostavi. V teh primerih gre za podatke o zaseženih osebkih, o vrsti kršitve (ali je bilo blago skrito ali ne), o carinskem delavcu, ki je prekršek odkril.

Po nekaj dneh nam z Agencije RS za okolje pošljejo odločbo, ki izkazuje mnenje ARSO za kakšne vrste osebkov gre. Če gre za primer CITES osebkov, točno navedejo, v katero od skupin spada, ali je uvoz dovoljen z določenimi omejitvami ali pa sploh ni dovoljen. Tudi stranka dobi en izvod odločbe. Carinski organ jo pozove, da stori preostala dolžna dejanja glede na odločbo. V primeru, ko osebkov ni mogoče uvoziti, mora stranka pri carinskem organu podati odstopno izjavo, če tega ni že storila. V primeru, ko mora stranka za uvoz osebkov pridobiti uvozno dovoljenje, ki ga naša država izda na podlagi izvoznega dovoljenja države, iz katere je določen osebek, ji carinski organ s pozivom stranki določi razumen rok, do katerega mora dostaviti ustrezne dokumente. Poziv stranki zavedemo v ročni delovodnik in ga tako kot ostale dokumente shranimo v računalniško mapo s tem primerom. Ker gre v veliki večini primerov za osebkov iz eksotičnih držav in stranke v teh državah nimajo kontaktnih oseb, saj so tja potovale s turističnimi agencijami, je pridobivanje teh dokumentov dolgotrajno oz. nemogoče. Osebkov so nabrani v naravi ali pa kupljeni na tržnici. Načeloma pa velja pravilo Konvencije CITES, da se dovoljenja za nazaj ne izdajajo. Pri svojem delu ugotavljamo, da je praksa v vzhodnih državah drugačna. Tam vplivni ljudje lahko pridobijo izvozna dovoljenja tudi po tem, ko je blago že izvoženo iz države. Konferenca pogodbenic CITES se te težave zaveda in zato sprejema določene ukrepe nadzora, da ne bi prišlo do kriminalnih dejanj.

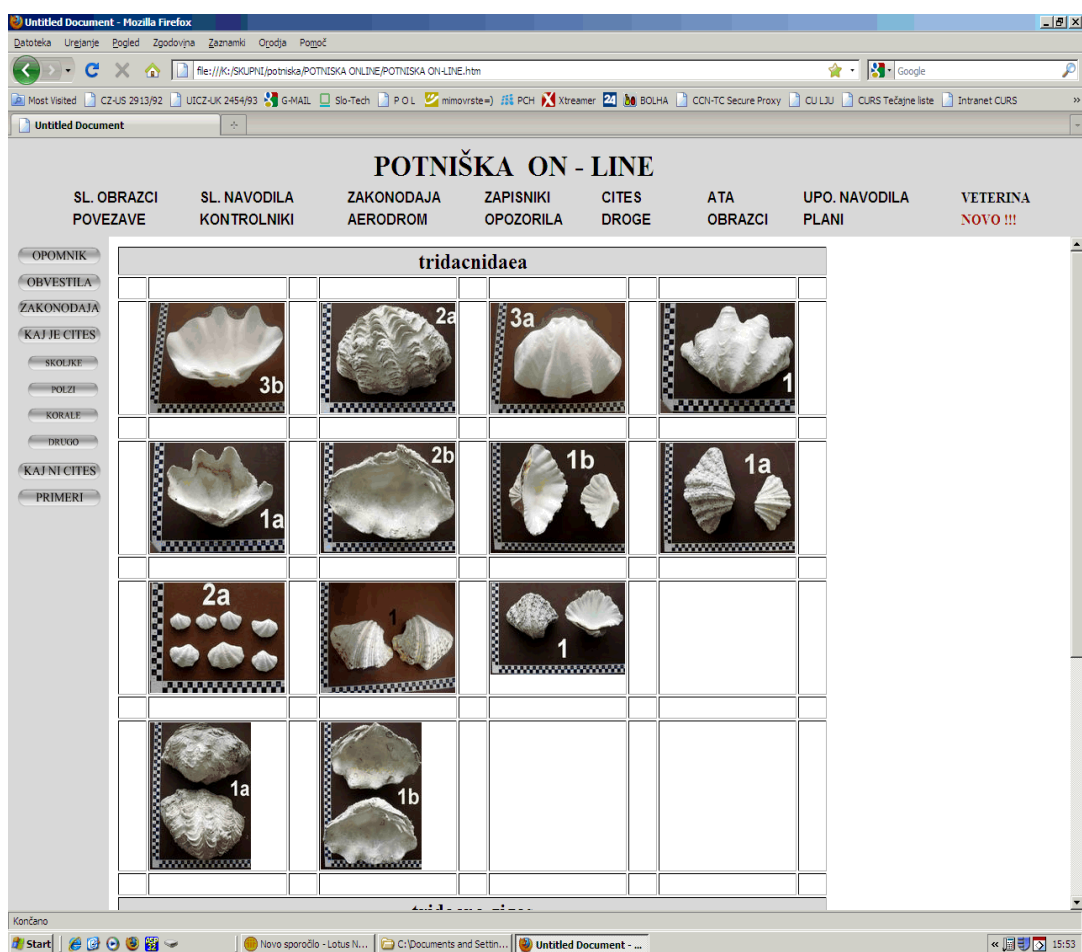
V primerih, ko ARSO z Odločbo ugotovi, da gre za osebek, ki pripada Dodatku I Konvencije CITES, podamo kazensko ovadbo. V ostalih primerih stranki izrečemo globo.

Slika 7: Vodič–Potniška on-line

Vir: <file:///K:/Skupni/Potniska/POTNISKAONLINE/POTNISKA ON-LINE.htm>)

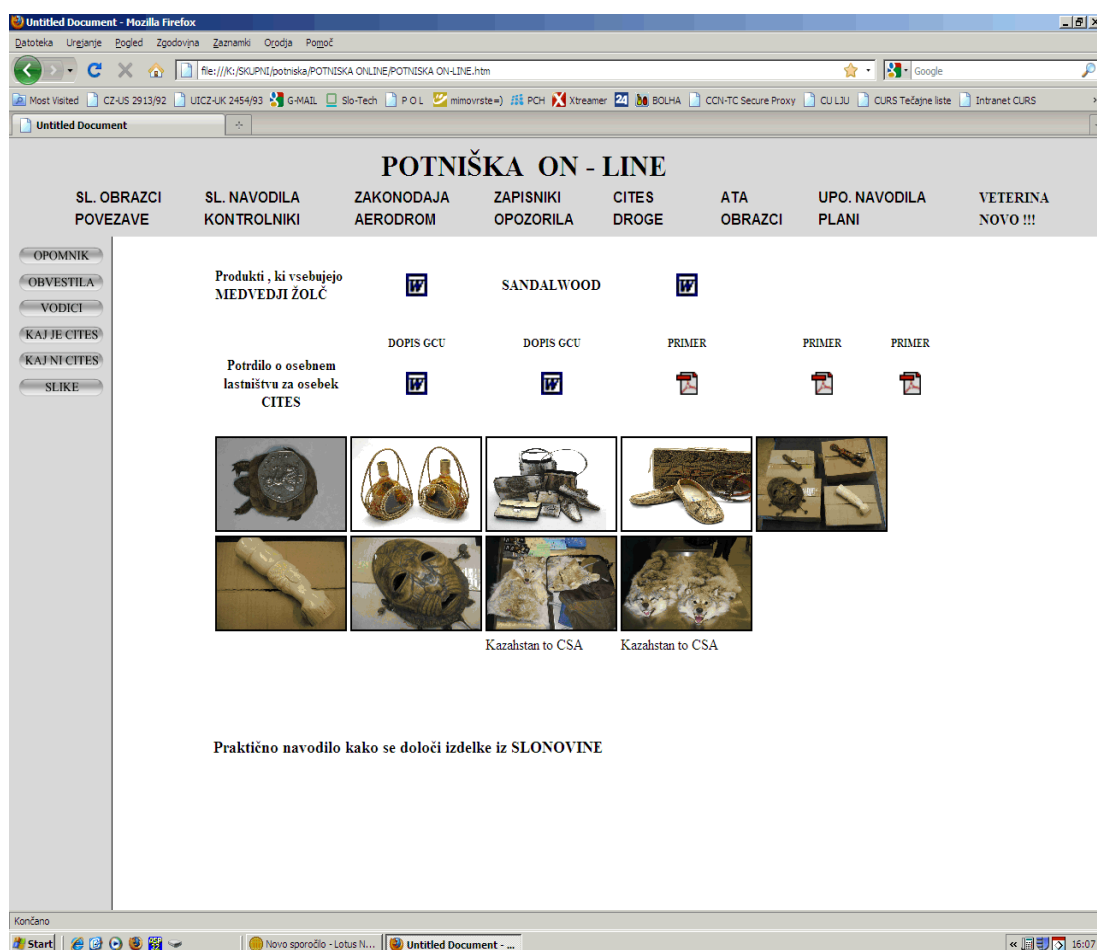
Vodič po kitajski in vietnamski alternativni medicini je zelo dobrodošel pripomoček. V zadnjih letih vse več potnikov, ki prihajajo iz tega dela sveta v svoji prtljagi nosijo razne izdelke vzhodnjaške alternativne medicine. Ti izdelki pogosto vsebujejo dele rastlin ali živali, ki so zaščitene s Konvencijo CITES. Veliko težavo pri prepoznavanju vsebine teh izdelkov predstavlja jezik. Sestava izdelka je največkrat napisana le v jeziku države, v kateri je izdelek narejen. Ta država pa ni nujno podpisnica CITES Konvencije in zanjo pravila konvencije niso zavezujoča. Da si svoje delo olajšamo, smo napise sestavin izdelkov, za katere je ARSO že potrdil, da gre za vsebnost zaščitene vrste, fotografirali in jih prenesli na to stran. Na tej strani najdemo tudi potrdilo o predaji nezakonito vnesenega blaga in blaga, odstranjenega izpod carinskega nadzora policiji.

Slika 8: Kaj je CITES–Potniška on-line
(Vir: <file:///K:/Skupni/Potniska/POTNISKAONLINE/POTNISKA ON-LINE.htm>)

Na tej strani imamo na podstrani »Kaj je CITES?« navedene školjke, polže, korale in drugo. To so osebk, ki se pri nas največkrat pojavljajo iz eksotičnih destinacij. Poleg pogovornih imen moramo pri poročanju ARSO navajati tudi latinska imena.

Potniki se največkrat ne zavedajo, da prinašajo blago, ki je zaščiteno s Konvencijo CITES. Nerazumljivo jim je, ker so osebk nabrali na primer ob obali, kjer jih leži na tisoče, ali pa kupili na tržnici, kjer jih prodaja vsak prodajalec. Običajno povedo, da so zanj plačali smešno nizko ceno. Potniku razložimo, kaj pomeni Konvencija CITES, s katero želimo zaščititi redke živalske in rastlinske vrste, ki jim grozi izumrtje. V večini primerov se potniki strinjajo z nami, priznajo pa, da o tem niso natančno podučeni, saj večinoma poznajo zaščitene slovenske rastline in živali. Cariniki izkoristimo priliko in strankam ponudimo zloženke in ostale tiskovine, kjer si lahko kaj več preberejo o Konvenciji CITES. Najbolj hvaležni so otroci, ki z veseljem vzamejo slikovni material in postavljajo zanimiva vprašanja. Prav oni so ena od naših najpomembnejših ciljnih skupin pri ozaveščanju o ohranjanju narave.

Slika 9: Obvestila–Potniška on-line
(Vir: <file:///K:/Skupni/Potniska/POTNISKAONLINE/POTNISKA ON-LINE.htm>)

V podstrani »VODIČI« se nahajajo razni podatki, ki jih potrebujemo pri delu. Eden od pomembnih podatkov so izdelki, ki vsebujejo medvedji žolč. Drug pomemben podatek je povezan s slonovino. Tu najdemo navodilo, kako kot laiki lahko določimo, ali je naš sum, da imamo opravka s slonovino, upravičen. Navedenih je nekaj primerov in dopisov Generalne carinske uprave, povezanih s to tematiko.

3.2.1 OSNOVNE ZNAČILNOSTI

Vrednost svetovne trgovine z živalmi in rastlinami je od 10 – 20 milijard USD letno. Od tega je po podatkih Interpola nezakonite trgovine več kot 5 milijard USD letno. Osnovne značilnosti nezakonite trgovine z ogroženimi živalskimi in rastlinskimi vrstami so: organiziran kriminal, ponarejanje, korupcija, neustrezna zakonodaja in nezadosten nadzor.

V Sloveniji so najpogostejše kršitve CITES v primerih, ko gre za: korale, školjke, polže, kaviar, izdelke tradicionalne azijske medicine (TAM), kjer gre pogosto za zavajajočo internetno prodajo (goljufija). Večje organizirano tihotapljenje se je pojavilo v primeru morskih dateljnov. V okviru mednarodnega sodelovanja smo zasegli grške kornjače s Hrvaške, lovske trofeje iz Afrike in Južne Amerike, papige iz Afrike.

Primere, ki jih obravnavamo na letališču, bi lahko razdelili v štiri skupine glede na:

DESTINACIJA	VRSTA OSEBKOV	VRSTA POTNIKOV	NE/POZNAVANJE CITES-NE/PIJAVA
eksotični kraji	korale, školjke	turisti	NE - ne prijava
Južna Amerika	obredni osebki	obredi inicializacije	DA - ne prijava
Rusija	kaviar	naključni potniki	DA - ne prijava
Afrika	lovske trofeje	lovci	DA - ne prijava
Azija	TAM	tujci z delovno vizo	NE - ne prijava

Tabela 1: Dejavniki tveganja v potniškem prometu

Glede na destinacijo, s katere letalo prihaja, cariniki vemo, kakšne vrsto CITES osebkov in potnikov lahko pričakujemo. V dolgoletni praksi smo se izurili v načinu opazovanja ljudi, njihovega obnašanja, njihove prtljage, načina hoje, nošenja obleke, pogovora in reakcij, ki jih izzovemo ob tem, ki osebo ustavimo. Veliko je dejavnikov, ki vplivajo na našo odločitev o natančnem pregledu potnikove prtljage. Največkrat se za pregled odločimo po prvem stiku s potnikom, saj takrat v nekaj besedah ali stavkih dobimo dovolj informacij, ki nam pomagajo pri odločitvi.

Največ težav se pojavi pri potnikih, ki Konvencijo CITES poznajo, a želijo določene osebke nelegalno prinesiti v EU. Zapletejo se v laži in prikrivanja. Nekateri so pri tem zelo spretni in domiselni. Naše izkušnje pa so pokazale, da slej ko prej vsak pade na svojih lastnih trditvah. Osebke mu zadržimo in potniku damo možnost, da naknadno dostavi dovoljenja za uvoz osebkov. Republika Slovenija dovoljenje izda na osnovi izvoznega dovoljenja tretje države, ki pa ga načeloma naknadno ne izdajajo. Čeprav to potniku razložimo, mu kljub temu damo določen rok za dostavo dokumentov.

3.2.2 ANALIZA PRIMERA CARINJENJA V POTNIŠKEM PROMETU

Pri pregledu izgubljene prtljage, ki je prispela iz Brazilije z letom preko Münchna, smo sumili, da se v njej nahajajo deli CITES osebka. Kovček smo zadržali in pozvali potnico, naj pride po prtljago.

V njeni prisotnosti smo prtljago odprli in ugotovili, da se v njej nahaja oklep želve v dveh kosih (zgornji in spodnji del). Zavita sta bila v okrvavljene brisače, strjena kri in koščki posušenega mesa so bili tudi v notranjosti oklepa. Potnica je povedala, da je oklep prejela kot darilo pri obredu inicializacije in da ga nujno potrebuje za obrede, ki jih bo izvajala doma. Razložili smo, da gre po vsej verjetnosti za osebek, ki je zaščiten z mednarodno Konvencijo CITES. Pojasnili smo ji celoten postopek, ki vključuje tudi začasno zadržanje osebka in verjetno tudi kasnejši odvzem, kar pri potnici izzove močne čustvene reakcije.

Izdali smo potrdilo o začasnem zadržanju osebka v treh izvodih in podučili stranko o njenih dolžnostih in pravicah, ki jih ima v postopku. Seznanili smo jo tudi s posledicami prekrška ali morebitne kazenske ovadbe. Preden je potnica odšla, smo od nje pridobili še ostale podatke, ki smo jih v postopku potrebovali.

Izpolnili smo evidenčni list in cites-info s podatki, ki so nam bili trenutno na voljo. Evidenčni list smo kronološko dopolnili glede na opravila, ki so se zgodila.

Osebek smo pravilno fotografirali. Fotografije smo obdelali s posebnim programom. Ministrstvu za okolje, Agenciji RS za okolje smo napisali zaprosilo za izdajo strokovnega mnenja glede vrstne pripadnosti začasno zadržanega osebk, vezano na Konvencijo CITES.

Primer smo zabeležili v carinske evidence – druge evidence – evidenca zadržanih/zaseženih osebkov po Konvenciji CITES in Bernski konvenciji, kjer ga lahko vidijo zaposleni po vsej Sloveniji. Žal so tukaj vnesena smo dejstva, ki malo povedo.

Dokumente, ki jih je podpisala stranka, smo skenirali, ostale pa natisnili v dveh izvodih. En izvod smo priložili k zaseženemu osebk, drug pa v fascikel.

Čez nekaj dni smo od Agencije RS za okolje prejeli informacijo o vrstni pripadnosti začasno zadržanega osebk prosto živeče živalske vrste, ki je potrdil naš sum, da gre za zaščiten vrsto želve.

Zavod RS za varstvo narave nam je v dopisu določil vrstno pripadnost dveh kosov želvjega oklepa. Pripadala sta vrsti *Chelonoidis carbonaria*, za poimenovanje katere se uporablja tudi sinonim *Geochelone carbonaria*, iz družine openskih želv *Testudinidae*. Vse vrste želv iz navedene družine so zavarovane z Uredbo Sveta (ES) 338/97, pri čemer je vrsta *Chelonoidis carbonaria* vključena v prilogo B uredbe. Za njen uvoz je potrebno uvozno dovoljenje Ministrstva za okolje in prostor.

Stranko smo uradno pozvali, da dostavi dovoljenje. V kolikor stranka dovoljenja ne more dostaviti, je dolžna v skladu z 48. členom Carinskega zakonika, Uredbe Sveta (EGS), št. 2913/92 poskrbeti, da blago dobi eno od carinsko dovoljenih rab ali uporab – uničenje blaga pod carinskim nadzorom ali prepustitev blaga organom v prosto razpolaganje. Stranki določimo 15-dnevni rok za odgovor od prejema dopisa.

Stranka je v roku odgovorila na poziv in zaprosila za podaljšanje roka za predložitev dokumentov za 60 dni. Obvestila nas je, da poskuša pridobiti izvozno dovoljenje iz Brazilije. Podaljšanje roka je carinski organ dovolil.

Po preteku šestdesetdnevnega roka je stranka podala izjavo, da ni uspela pridobiti ustreznih dokumentov in zato zadržan osebek prepušča organom v prosto razpolaganje.

Izpostava Letališča Brnik je v dopisu skladno s četrtem odstavkom 30. člena Uredbe o ravnanju in načini varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Ur.l. RS, št. 39/2008) odstopila zasežen osebek Agenciji RS za okolje. Hkrati pa v skladu z 35. členom iste uredbe agencijo obvestila, da je zainteresirana za ta osebek, ki ga bi uporabila v izobraževalne namene.

Stranki je bila vezano na 160. člen Zakona o ohranjanju narave izrečena globa.

Vse dogodke sproti beležimo v evidenčni list, da v vsakem trenutku vemo, v kateri fazi je postopek.

3.3 POSTOPEK V BLAGOVNEM PROMETU

Sam postopek je v blagovnem prometu zelo podoben kot v potniškem. Razlika je le v tem, da v blagovnem prometu nimaš direktnega stika s stranko, temveč le z njenim zastopnikom – carinskim posrednikom. Ta v imenu stranke zanjo opravlja posle carinskega posredovanja, za kar je tudi odgovoren. Za to delo mora imeti opravljeno licenco.

Blago prihaja s celega sveta in se po Evropi združuje v zbirnih centrih hitrih pošt, preden se dostavi na končno destinacijo. Carinik mora biti pozoren na vse pošiljke in možne kršitve za razliko od potniškega prometa, kjer vsaj približno vemo, kaj lahko pričakujemo pri določenih potnikih. Tudi cariniki s potniškega dela izpostave opravljamo kontrolo v skladiščih hitrih pošt, vendar le za blago, ki je prijavljeno kot dokument (DOX). Preverimo, ali gre res za dokumente, kakšne vrste so, kdo je prejemnik in kdo pošiljatelj. Velikokrat se med temi pošiljkami najdejo ponarejeni osebni dokumenti in razni certifikati, včasih pa gre tudi za pošiljke, ki vsebujejo sestavine, ki so potrebne pri izdelavi sintetičnih drog. V nekaj primerih smo odkrili tudi drage kamne. Nikoli pa se v teh pošiljkah niso pojavili osebki ali deli osebkov CITES.

3.3.1 OSNOVNE ZNAČILNOSTI

V blagovnem prometu so možnosti za uvoz zaščitenih živalskih in rastlinskih vrst s Konvencijo CITES drugačne kot v potniškem prometu. Blago se prevažna z letali preko hitrih pošt, ki organizirajo promet blaga.

V blagovnem prometu gre za prejemnike blaga, ki so lahko fizične ali pravne osebe. To pa ne pomeni, da gre pri pravnih osebah vedno za legalne posle. Veliko je podjetij, ki so ustanovljena le za to, da prekupčujejo s sumljivim blagom. Posebna pozornost je namenjena fizičnim prejemnikom, še posebej, ko gre za razne izdelke tradicionalne azijske medicine, dodatke k prehrani, zobne paste in razne druge izdelke za nego kože, ki velikokrat vsebujejo izvlečke rastlin prosto živečih vrst.

Običajno gre za pošiljke majhnih vrednosti, ki so navedene seveda samo za carino. Računi in deklaracije na izdelkih so velikokrat v kitajskem jeziku in zato nerazumljivi. Brez podrobne analize izdelka ne moremo vedeti, ali je naš sum upravičen. Ker je takih izdelkov v zadnjih letih res veliko, je naloga carinikov težka. Potrebno je pravilno oceniti, kateri izdelek je res pravi za pregled in analizo glede na njegovo vsebino, deklaracijo na izdelku, vrednost na računu in predvideno pravo vrednost, pošiljatelja in prejemnika. Velikokrat se zgodi, da prejemnik trdi, da tega izdelka ni naročil.

Posebna pozornost je namenjena uvrščanju blaga v KNCT. Če blago ni pravilno uvrščeno, se lahko stranka izogne ali plačilu dajatev ali pa uvozi blago, katerega uvoz sicer ni dovoljen ali pa je dovoljen z določenimi omejitvami.

3.3.2 ANALIZA PRIMERA BLAGOVNEGA CARINJENJA

Izpostava Letališča Brnik je v postopku uvoznega carinjenja blaga za določenega prejemnika ugotovila naslednje: na uvozni deklaraciji je uvoznik prijavljal blago dodatki k prehrani, zobne paste in izdelke za nego kože. Pošiljatelj je bilo podjetje iz Indije. Sestava posameznega izdelka nas je napeljala na sum, da gre za uvoz blaga, ki vsebuje dele osebkov, zaščitenih s Konvencijo CITES.

O svojem sumu smo obvestili deklaranta. Blago smo zasegli in stranki izdali potrdilo o zasegu blaga na podlagi 1. odstavka 25. člena Zakona o carinski službi. Stranka je podpisala tri izvode dokumenta. Enega je prejela sama, drugi je spremljal blago, tretjega smo vložili v mapo predmeta.

Izpolnili smo evidenčni list in CITES-INFO. Natančno smo fotografirali izdelke, posebno njihove deklaracije. Zadržali smo vse dokumente, povezane s tem primerom. Agenciji RS za okolje smo poslali zaprosilo za strokovno mnenje o izdelkih. Priložili smo fotografije, sestavo posameznega izdelka in uvozni račun.

Predmet smo vpisali v carinske evidence – Druge evidence – Evidenca zadržanih/zaseženih osebkov po Konvenciji CITES in Bernski konvenciji, da je dostopen vsem zaposlenim.

Čez nekaj dni smo od Agencije RS za okolje prejeli pozitivno mnenje za dva izdelka, katerih uvoz je dovoljen samo na osnovi dovoljenj.

Enako kot pri postopku v potniškem prometu smo stranko uradno pozvali, da dostavi dovoljenje. V kolikor stranka dovoljenja ne more dostaviti, je dolžna v skladu z 48. členom Carinskega zakonika, Uredbe Sveta (EGS), št. 2913/92, poskrbeti, da blago dobi eno od carinsko dovoljenih rab ali uporab – uničenje blaga pod carinskim nadzorom ali prepustitev blaga organom v prosto razpolaganje. Stranki smo določili 15-dnevni rok za odgovor od prejema dopisa. Ostale proizvode se je sprostilo v prost promet.

Stranka je podala odgovor na poziv, da potrebnih dovoljenj ne more pridobiti. Omenjene izdelke je prepustila v uničenje oziroma v prosto razpolaganje.

Zoper stranko se je vložil predlog za prekršek. Vse dogodki so se sproti zabeležili v evidenčni list.

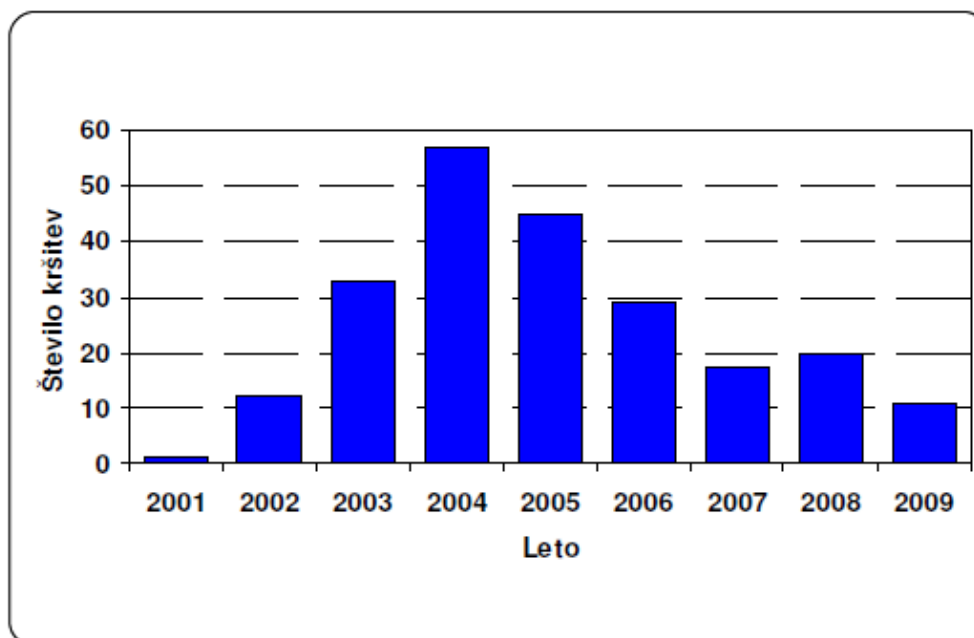

Tabela 2: Število kršitev, odkritih v obdobju 2001–2009, s strani carine in policije (Vir: ARSO, CURS, UKP, 2010)

4 TEŽAVE PRI IZVAJANJU CITES KONVENCIJE

Vloga carinske službe pri izvajanju nadzora Konvencije CITES je povezana z uvozom, izvozom in ponovnim izvozom osebkov, njihovih delov ali izdelkov iz njih na osnovi dovoljenj in potrdil, ki so izdani, če so izpolnjeni predpisani pogoji. Delo carinika je preveriti ustreznost in verodostojnost dokumentov, njihovo usklajenost z blagom in podatke na dokumentih primerjati s seznamami, ki jih navaja Konvencija CITES. V primerih, ko takšnega blaga ne spremljajo predpisani dokumenti, gre za nezakonito trgovino. Takrat opravimo začasni odvzem predmetov in zaprosimo za mnenje strokovni organ RS.

4.1 TEŽAVE S STRANI NADZORA

Težave s strani nadzora se kažejo predvsem v kompleksnosti in zapletenosti postopka. Različni obrazci vnašajo zmedo, evidence niso enotne. Vse to pripelje do napak v postopku in neenotnega vodenja glede na celo državo. Ključni problem pa je nepovezanost informacij. Carinski delavci si želimo, da bi bili postopki enostavnejši in vodeni bolj transparentno.

Pri delu s strankami je potrebno veliko potrpljenja, posebno v primerih, ko stranki odvzameš osebek, pa ji v danem trenutku še ne moreš postreči z informacijo, ali je odvzem dokončen oz. kakšne dokumente bo morala še pridobiti za uvoz.

Dejstvo, da postopek na izpostavi traja določen čas, je za stranko neprijetno. Zaposleni želimo ta čas skrajšati, s tem pa stranki in zaposlenim omogočiti hitro in kvalitetno opravljanje nadzora.

4.2 TEŽAVE S STRANI STRANK V POSTOPKU

Stranka v postopku je čustveno prizadeta in na to moramo biti zaposleni pripravljeni. Potniki velikokrat izražajo nezadovoljstvo zaradi dejstva, da tega področja ne poznajo. Med postopkom jim na kratko razložimo bistvo in pomen Konvencije CITES. Ponudimo jim zloženke in ostalo literaturo, ki jo imamo v ta namen na izpostavi. Velikokrat tudi samo povedo, da se o tej problematiki v medijih premalo piše. Vsi pa se pritožujejo nad dolgotrajnostjo postopka, saj bi želeli zadevo čim prej zaključiti in oditi. Žal temu ni tako, kar dodatno povzroča slabo voljo.

5 ZAKLJUČEK

Pri svojem delu se carinski delavci srečujemo z ljudmi in zelo veliko tudi z informacijskimi delovnimi sredstvi.

Vloga carinske službe pri izvajanju nadzora Konvencije CITES je povezana z uvozom, izvozom in ponovnim izvozom osebkov, njihovih delov ali izdelkov iz njih na osnovi dovoljenj in potrdil, ki so izdani, če so izpolnjeni predpisani pogoji. Delo carinika je preveriti ustreznost in verodostojnost dokumentov, njihovo usklajenost z blagom in podatke na dokumentih primerjati s seznamami, ki jih navaja Konvencija CITES. V primerih, ko takšnega blaga ne spremljajo predpisani dokumenti, gre za nezakonito trgovino. Takrat opravimo začasni odvzem predmetov in zaprosimo za mnenje strokovni organ RS.

Vsak zaposlen z izkušnjami, ki jih pridobi z določenimi leti, oblikuje profesionalen odnos s strankami v postopku. Pri tem delu je potrebno veliko strpnosti in prijaznosti, saj posegamo v občutljivo področje človekove osebne integritete, kjer njegove besede velikokrat niso v skladu z dejanji, ki jih stori. Nema lokrat pridejo do izraza močna čustva, ki imajo lahko za posledico še več razburjenja in slabe volje. Ker je psihološki moment v takih postopkih zelo močan, se trudimo, da bi naše delo potekalo čim bolj strokovno, hitro in za stranko v postopku čim manj boleče.

Nadzor nad izvajanjem Konvencije CITES se sicer opravlja korektno, vendar bi lahko marsikaj poenostavili. Smiselno bi bilo na Carinski upravi Republike Slovenije ustanoviti poseben sektor, pod katerega bi spadal tudi oddelek CITES, oddelek za prepovedane droge in predhodne sestavine, oddelek za varovanje naravne in kulturne dediščine. Sektor bi koordiniral dela in naloge, izdajal navodila in nudil podporo delu carinikov pri izvajanju nadzora. Zbral bi uporabne podatke, jih uredil in kot aplikacijo na nivoju celotne carinske službe v Republiki Sloveniji dal v uporabo zaposlenim. Vsa ta področja sedaj spadajo v Sektor za carinske in davčne postopke, oddelek za prepovedi in omejitve, ki pa se po mojem mnenju ukvarja z drugimi za državo bolj pomembnimi zadevami, povezani z dajatvami.

Od tod tudi ideja, da priročnik za pomoč pri delu izdelamo v obliki spletne stani, kar je za današnji čas gotovo najprimernejša oblika.

Glede na rezultate je bil naš namen dosežen. Pri izvajanju nadzora smo dosegli poenostavitev postopkov, poenotenje obrazcev, enotno vodenje evidenc, enotno vodenje postopkov, hitrejšo izvedbo postopkov, večjo natančnost postopkov, povezovanje informacij v zaključeno celoto.

Šibka točka, ki je kljub vsej računalniški tehnologiji in elektronskemu poslovanju še vedno nismo odpravili, je, da moramo nekatere dokumente še vedno tiskati, kopirati in za svoje namene shranjevati v papirnati obliki. Za določene zadeve nas k temu zavezuje uredba in navodilo o poslovanju organov javne uprave z dokumentarnim gradivom, za marsikaj pa so »krivi« nadrejeni, ki še vedno zagovarjajo star sistem. To se mi zdi neekonomično in neekološko.

Vesela plat našega dela ja ozaveščanje mladih in odraslih po vsej Sloveniji. Obiskujemo šole in vrtce ter se udeležujemo raznih prireditev, kjer s predstavitvijo zaseženih osebkov poskušamo Konvencijo CITES približati ljudem.

LITERATURA IN VIRI

Interni viri:

Internetna stran carine (2010), <http://intra.curs.sigov.si/>, dostopno 20.10.2010
Seminar o nadzoru trgovine z ogroženimi živalskimi in rastlinskimi vrstami v Evropski uniji – za carinike, 2008, interno gradivo, arhiv izpostave Letališče Brnik

URL-naslovi spletnih strani:

Spletna stran carine, <http://www.carina.gov.si/>, dostopno 2.11.2011
Spletna stran carine,
http://www.carina.gov.si/fileadmin/curs.gov.si/internet/Publikacije/Letno_porocilo_2010_SLO.pdf, dostopno 2.11.2011
Spletna stran carine,
http://www.carina.gov.si/fileadmin/curs.gov.si/internet/Za_medije/Sporocila_za_medije/GRADIVO_ZA_NOVINARJE_OB_20_OBLETNICI.pdf, dostopno 2.11.2011
Spletna stran carine, <http://taric-curs.gov.si/itaric/Prog01.jsp>, dostopno 2.11.2011
Spletna stran CITES, <http://www.cites.org/>, dostopno 2.11.2011
Spletna stran inšpektorata RS za okolje in prostor,
http://www.iop.gov.si/si/delovna_podrocja/inspekcija_za_okolje_in_naravo/,
dostopno 2.11.2011
Spletna stran ARSO, <http://www.arso.gov.si/>, dostopno 2.11.2011
Spletna stran ARSO-Konvencija CITES,
<http://www.arso.gov.si/narava/konvencija%20CITES/>, dostopno 2.11.2011
Spletna stran ARSO-rastlinske vrste,
<http://www.arso.gov.si/narava/rastlinske%20vrste/>, dostopno 2.11.2011
Spletna stran ARSO-živalske vrste, <http://www.arso.gov.si/narava/%c5%beivali/>,
dostopno 2.11.2011
Trgovina z divjimi živalmi v EU, <http://www.eu-wildlifetrade.org/>,
dostopno 2.11.2011
Spletna stran Evropske komisije za okolje,
http://ec.europa.eu/environment/cites/home_en.htm, dostopno 2.11.2011

PRILOGE

Priloga 1: Evidenčni list	34
Priloga 2: CITES-INFO	35
Priloga 3: Potrdilo o začasno zadržanem blagu	36
Priloga 4: Zaposilo	37
Priloga 5: Informacija o vrstni pripadnosti - ARSO	39
Priloga 6: Določanje vrstne pripadnosti - ZVN	40
Priloga 7: Poziv	41
Priloga 8: Vpis v carinske evidence	42
Priloga 9: Prošnja za podaljšanje roka	43
Priloga 10: Izjava - odstop osebkov državi	44
Priloga 11: Odstop zaseženih osebkov ARSO	45
Priloga 12: Slika osebkov, 2 kosa	46

KAZALO SLIK

Slika 1: Organiziranost Konvencije CITES	4
Slika 2: TARIC	11
Slika 3: Začetna stran spletne strani Potniška on-line	12
Slika 4: Zavihek CITES-Potniška on-line	19
Slika 5: Opomnik-Potniška on-line	20
Slika 6: Opomnik-Potniška on-line	21
Slika 7: Vodič-Potniška on-line	23
Slika 8: Kaj je CITES-Potniška on-line	24
Slika 9: Obvestila-Potniška on-line	25
Slika 10: CITES zloženka agencije RS za okolje	47
Slika 11: CITES osebkov (arhiv izpostave Letališče Brnik)	48
Slika 12: Slovenske zaščitene rastline	48
Slika 13: Dovoljenje za uvoz CITES osebkov v EU	49
Slika 14: CITES dokument za uporabo osebkov v znanstvene namene	50

KAZALO TABEL

Tabela 1: Dejavniki tveganja v potniškem prometu	26
Tabela 2: Število kršitev, odkritih v obdobju 2001–2009, s strani carine in policije ..	29

EVIDENČNI LIST-K22

K22 IN DATUM		4243-2/2010- -1 Z DNE .2010
ŠT.ZAPROSILA IN DATUM		383-6/2010- Z DNE 2010
ŠT. MNENJA IN DATUM		35625- 12.010-3 2010
PIAC - INTRANET		DRUGE EVIDENCE
		-2010 2010
1.POZIV IN DATUM		383-3/2010- -1 2010
POVRATNICA		VROČENO 2010
2.POZIV IN DATUM		
POVRATNICA		
ODSTOP ALI VRAČILO		Odstopna izjava 2010
OPREDELITEV		Odstop zaradi predmetov ARSU 28.11.2010 Pomočnica izdane 2010

* Prosnja za podaljšanje roka za uveljavitev carinskih postopkov : 2010

* Odobrena roka do 2010

Priloga 1: Evidenčni list

CITES-INFO

IME IN PRIIMEK	
NASLOV (ulica, h.št., kraj)	
POŠTNA ŠT. IN IME POŠTE	LJUBLJANA
DRŽAVA	SI
TELEFONSKA ŠTEVILKA	041 - -
ŠTEVILKA LETA, URA	JP109
BLAGO PREDLOŽENO	DA
BLAGO SKRITO, KAKO?	
OPOMBE: BLAGO JE PRISPELO NAKNADNO ZA POTNIKOM Z LETOM IZ MUNCHNA JP109	
CELA ŠTEVILKA K22/odstopne izjave/DATUM	4243-2/2010- r-1
VRSTA PRIMERKA 1 (opis)	OKLEP ENE ŽELVE-DVA KOSA- ZGORNJI IN SPODNJI DEL
ŠTEVILO KOSOV	2
STANJE (poškodovan, razbit, ...)	
DRŽAVA IZVORA	BRAZILIJA
NAČIN PRIDOBITVE (nakup, iz narave,...)	DARILO-PRIDOB�JENO PRI OBREDU INICIALIZACIJE
CENA	

Priloga 2: CITES-INFO

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA FINANCE

CARINSKA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

CARINSKI URAD LJUBLJANA

Izpostava Letališče Brnik

Številka: **4243-2/2010- -1**

Datum: 2010

Podatki o potniku:

Ime in priimek:

Ulica:

Kraj: LJUBLJANA

Država: SLOVENIJA

Št. P.L.: OI

POTRDILO

S katerim carinska izpostava Letališče Brnik potrjuje, da je v skladu z določbo 186.člena Izvedbene uredbe carinskega zakonika (Uredba komisije (EGS) št. 2454/93), začasno zadržala naslednje carinsko blago:

Opis blaga: OKLEP ENE ŽELVE – DVA KOSA – ZGORNJI IN SPODNJI DEL

BLAGO PAKIRANO V 2 TOVORKOV

Blago zadržano zaradi: CITES PREVERJANJE

Potnik je dolžan v skladu s točko B. 1. odstavka 49. člena Carinskega zakonika (Uredba sveta (EGS) št. 2913/92) v dvajsetih dneh zaključiti začeto carinsko dovoljeno rabo ali uporabo blaga.

V nasprotnem primeru bomo z blagom ravnali v skladu s 1. točko 53. člena Carinskega zakonika (Uredba sveta (EGS) št. 2913/92)

Podpis potnika:

Podpis carinskega urada:

Potnik potrjuje prevzem blaga dne _____ z lastnoročnim podpisom

Vrsta, številka razdolžitve:

S: www.carina.gov.si, E: letalisce-brnik.culj@gov.si, T: (04) 280 96 00, (04) 206 16 33,
F: (04) 202 31 03, (04) 201 14 50, Zgornji Brnik 130 d, 4210 Brnik-aerodrom

Priloga 3: Potrdilo o začasno zadržanem blagu

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA FINANCE

CARINSKA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

CARINSKI URAD LJUBLJANA

Izpostava Letališče Brnik

Številka : 383-6/2010- -1

Datum : .2010

**Ministrstvo za okolje in prostor
Agencija RS za okolje****Zadeva : ZAPROSILO**

Zveza : 4243-2/2010- -1 z dne .2010

Delavci Izpostave Letališče Brnik so po pri pregledu blaga, ki je prispeli iz Brazilije kot izgubljeni prtljaga z letom iz Munchna JP 109 dne 2010 za potnico , , zaradi suma na kršenje CITES konvencije zadržali naslednje blago:

- Oklep ene želve v dveh kosih – zgornji in spodnji del

Fotografije blaga so v prilonki. Blago je prispelo iz Brazilije, kjer je bilo uporabljeno pri obredih inicializacije.

Prosimo za vaše strokovno mnenje glede na konvencijo CITES oz. Uredbo Sveta EU št. 338/97.

Vljudno pozdravljeni !

Pripravila :

Pomočnik vodje izpostave
(podpisano)

Dostavljeno :

- Naslovníku
- I, tu
- Upravi CU Ljubljana, v vednost
- GCU, Služba za stike z javnostjo, v vednost
- v zbirko dokumentarnega gradiva

Odprava : po e-pošti

S: www.carina.gov.si, E: letalisce-brnik.culj@gov.si, T: (04) 280 96 00, (04) 206 16 33,
F: (04) 202 31 03, (04) 201 14 50, Zgornji Brnik 130 d, 4210 Brnik-aerodrom

Priloga 4: Zaposilo

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE

Carinska uprava Republike Slovenije
Carinski urad Ljubljana
Izpostava Letališče Brnik

Številka: :

35625.5.2010_potrdilo_Chelonoidis_carbonaria_CAP_CULjubljana_Brnik.doc

Zgornji Brnik 130d
4210 Brnik

Datum:

Zveza: Vaš dopis št. _____ z dne _____

ZADEVA: Informacije o vrstni pripadnosti začasno zadržanega osebka prosto živeče živalske vrste

Spoštovani!

Na Ministrstvo za okolje in prostor, Agencijo Republike Slovenije za okolje, Vojkova cesta 1b, 1000 Ljubljana smo dne _____ po elektronski pošti prejeli vaš dopis št. _____, v katerem nas obveščate o začasnem zadržanju enega (1) željvega oklepa, kateremu ste med drugim priložili tudi fotografije predmetnega osebka. V zvezi z ugotavljanjem, ali se za začasno zadržani osebek uporabljajo določbe Uredbe Sveta št. 338/97/ES z dne 9. decembra 1996 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi (UL L061 z dne 03.03.1997, str. 1; v nadaljnjem besedilu: Uredba Sveta (ES) 338/97), vam posredujemo naslednji odgovor.

V skladu z drugim odstavkom 30. člena Uredbe o ravnanju in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, št. 39/08; v nadaljnjem besedilu: Uredba o trgovini) lahko carinski ali nadzorni organ v primeru zasega osebkov zahteva od upravnega organa, da z izdajo potrdila potrdi, da osebki pripadajo ali ne pripadajo vrsti, za katero veljajo določbe Uredbe o trgovini.

Uredba Sveta (ES) 338/97 v svoji točki t) 2. člena, ki se nanaša na določitev pojmov, opredeljuje osebke kot katere koli žive ali mrtve živali ali rastline, ki pripadajo kateri izmed vrst iz prilog A do D navedene uredbe. Osebki so tudi kateri koli deli živali ali rastlin ali izdelki iz njih, ne glede na to, če so vsebovani v drugih izdelkih. Prav tako so kot osebki opredeljeni vsi izdelki, za katere spremni dokumenti, embalaža, oznake ali etikete ali kakršne koli druge okoliščine kažejo, da so to deli ali izdelki iz živali ali rastlin vrst iz prilog A do D ali da take dele ali izdelke vsebujejo, razen če niso posebej izvzeti iz določb Uredbe Sveta (ES) 338/97.

Naslovni organ je po elektronski pošti dne _____ prejel mnenje št. _____ V, pridobljeno s strani Zavoda Republike Slovenije za varstvo narave (v nadaljnjem besedilu: Zavod), ki v skladu s prvim in drugim odstavkom 41. člena Uredbe o trgovini izvaja naloge strokovnega organa v Republiki Sloveniji in med drugim pripravlja strokovna mnenja za izvajanje Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS-MP, št. 31/99), Uredbe Sveta (ES) 338/97 in Uredbe o trgovini. Na podlagi informacij iz navedenega mnenja Zavoda ter predloženih

Vojkova 1b, 1000 Ljubljana p.p. 2608, tel.: +386(0)1 478 40 00 fax.: +386(0)1 478 40 52
www.arsso.gov.si, gp.arsso@gov.si

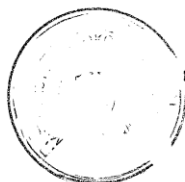
fotografij osebkov želvjega oklepa, ki ste jih dne _____ posredovali po elektronski pošti istočasno z dopisom št. _____ ugotavljamo, da predmetni osebki oklepa pripada vrsti kopenske želve *Chelonoidis carbonaria* iz družine kopenskih želv (Testudinidae). Vse vrste želv iz navedene družine so zavarovane z Uredbo Sveta (ES) 338/97, pri čemer je vrsta *Chelonoidis carbonaria*, za poimenovanje katere se uporablja tudi sinonim *Geochelone carbonaria*, vključena v prilogo B uredbe.

Ob upoštevanju zgoraj navedenih dejstev ugotavljamo, da nameravani vnos enega (1) osebkov oklepa kopenske želve vrste *Chelonoidis carbonaria* na območje Evropske skupnosti ni skladen s predpisi, ki urejajo varstvo prosto živečih živalskih vrst ter trgovanje z njimi. Iz tega razloga vam predlagamo, da ukrepate v skladu z vašimi pristojnostmi ter pri tem tudi upoštevate določbe petega poglavja Uredbe o trgovini, ki predpisujejo ravnanja z zaseženimi in odvzetimi osebki.

Za morebitne dodatne informacije smo vam na voljo.

Pripravil:

Višji svetovalec II

mag. _____, univ. dipl. biol.
Sektor za _____, tarka

Vročiti:

- Carinska uprava Republike Slovenije, Carinski urad Ljubljana, Izpostava Letališče Brnik, Zgornji Brnik 130d, 4210 Brnik – osebno,
- Carinska uprava Republike Slovenije, Generalni carinski urad, Sektor za preiskave, Šmartinska 55, 1523 Ljubljana.

CARINSKA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE CARINSKI URAD LJUBLJANA IZPOSTAVA LETALIŠČE BRNIK 1	
Prejeto:	
Številka zadeve:	Sig.z
	Pril:
	Vred:

	ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARSTVO NARAVE	OSREDNJA ENOTA	
		Dunajska cesta 22 1000 Ljubljana T 01 230 95 00 F 01 230 95 40 E zrsvn.oe@zrsvn.si www.zrsvn.si	
Številka: Datum:	ODPOSLANO	DATUM	PODPIS
Ministrstvo za okolje in prostor Agencija RS za okolje Vojkova 1b 1000 Ljubljana			
Zadeva: Določanje vrstne pripadnosti dveh kosov željvega oklepa			
Spoštovani!			
Na podlagi zaprosila Carinske uprave Republike Slovenije, Carinskega urada Ljubljana, Izpostave Letališče Brnik je Ministrstvo za okolje in prostor, Agencija RS za okolje, Vojkova 1b, 1000 Ljubljana po elektronski pošti dne _____ zaprosilo Zavod Republike Slovenije za varstvo narave za pridobitev strokovnega mnenja o vrstni pripadnosti dveh kosov željvega oklepa, ki sta bila uvožena v Slovenijo iz Brazilije.			
Elektronskemu sporočilu je bilo priloženih pet fotografij začasno zadržanih kosov željvega oklepa.			
Po pregledu priloženih slik smo ugotovili, da oba kosa željvega oklepa pripadata vrsti <i>Geochelone carbonaria</i> , ki je uvrščena na prilogo B Uredbe Sveta št. 338/97/ES z dne 9. decembra 1996 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi, ki jo povzema Uredba o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, št. 39/08) in na dodatek II Konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi rastlinskimi in živalskimi vrstami.			
Lep pozdrav,			
Pripravil:			
višji naravovarstveni svetovalec			

Priloga 6: Določanje vrstne pripadnosti – ZVN

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA FINANCE

CARINSKA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

CARINSKI URAD LJUBLJANA

Izpostava Letališče Brnik

Številka :

Datum :

1000 LJUBLJANA

Zveza: Potrdilo o začasno zadržanem blagu št.

, z dne

Zadeva : POZIV

Izpostava Letališče Brnik vam je po zgornjem potrdilu pri vstopu v RS začasno zadržala blago, ki bi lahko bilo predmet zaščite po CITES konvenciji.

Pristojni organ, Agencija RS za okolje pri Ministrstvu za okolje, prostor in energijo, nas je dne z dopisom št. , z dne obvestila, da predmetni osebek oklepa pripada vrsti kopenske želve *Chelomoidis carbonaria* iz družine kopenskih želv (*Testudinidae*). Vse vrste želv iz navedene družine so zavarovane z Uredbo Sveta (ES) 338/97, pri čemer je vrsta *Chelonoidis carbonaria*, za poimenovanje katere se uporablja tudi sinonim *Geochelone carbonaria*, vključena v prilogo B uredbe.

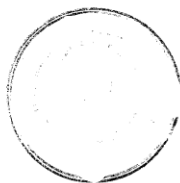
Za uvoz predmetnega blaga je potrebno uvozno dovoljenje pristojnega organa, to je Ministrstva za okolje, prostor in energijo.

V kolikor navedenega dovoljenja za blago ne morete dostaviti, ste v skladu z 48. členom Carinskega zakonika, Uredba Sveta (EGS), št. 2913/92, dolžni poskrbeti za to, da bo blago pridobilo eno od carinsko dovoljenih rab ali uporab (uničenje blaga pod carinskim nadzorom ali prepustitev blaga carinskemu organom v prosto razpolaganje).

Pozivamo vas, da v roku 15 dni po prejemu tega dopisa, v skladu s 14. členom Carinskega zakonika, Uredba Sveta (EGS), št. 2913/92, pisno na naš naslov sporočite vašo odločitev.

Vljudno pozdravljeni !

Pripravil :

Vodje izpostave

S: www.carina.gov.si, E: letalisce-brnik.culj@gov.si, T: (04) 280 96 00, (04) 206 16 33,
F: (04) 202 31 03, (04) 201 14 50, Zgornji Brnik 130 d, 4210 Brnik-aerodrom

Priloga 7: Poziv

Carinski urad	Ljubljana	Vnosno mesto	SI001034 Izpostava Letališče Brnik
Enota	SI001034 Izpostava Letališče Brnik		

Carinski delavec	
------------------	--

Podatki potnika (ime in priimek, rojstni podatki (dan, mesec, leto, kraj, država, spol), naslov stalnega oz. začasnega bivališča, EMŠO, državljanstvo, izobrazba, štev. osebne listine (potni list, os. izkaznica, vozniško dovoljenje, maloobmejna prepustnica)	OSEBNA IZKAZNICA ŠT. LJUBLJANA	Opombe
Osebek (opis, količina, masa, izvor)	OKLEP ENE ŽELVE-DVA KOSA-ZGORNJI IN SPODNJI DEL	
Osebek po konvenciji CITES (DA/NE)	DA	
Osebek po Bernski konvenciji (DA/NE)	NE	
Postopek z osebki (opis)	BLAGO ZAČASNO ZADRŽANO DNE POSLANO ZAPROSILO NA ARSO Z DNE MNENJE ARSO Z DNE POSLAN 1. POZIV STRANKI Z DNE POVRATNICA -	

Datum	
-------	--

Vsebina	
---------	--

Priloga 8: Vpis v carinske evidence

CARINSKA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE CARINSKI URAD LJUBLJANA IZPOSTAVA LETALIŠČE BRNIK 1	
Prejeto:	
Številka zadeve:	Sig.z.: 1
	Pri.: 1
	Vred.: 1

CARINSKA UPRAVA RS
CARINSKI URAD LJUBLJANA
Izpostava Letališče Brnik

Ljubljana,

Predmet: POZIV – dokument št. z dne

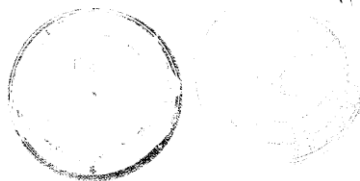
Spoštovani,

Skladno z navodili z vašega Poziva št. 383-3/2010-154-1 z dne 22.1.2010 vas obveščam, da sem stopila v stik z Ministrstvom za okolje, prostor in energijo – ARSO, kjer so mi razložili, da je za željni oklep potrebno pridobiti Izvozno dovoljenja iz Brazilije. Sporočam vam, da sem že začela z aktivnostmi za pridobitev ustreznih dokumentov. Takoj po njihovem prejemu jih bom posredovala na vaš naslov. Prosim vas, da mi podaljšate rok za predložitev izvoznega dovoljenja za nadaljnjih 60 dni.

Za dodatna pojasnila me lahko dobite na 041 439 429.

S spoštovanjem,

Se dovoli

Priloga 9: Prošnja za podaljšanje roka

CARINSKA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE CARINSKI URAD LJUBLJANA IZPOSTAVA LETALIŠČE BRNIK 1	
Prejeto: _____	
Številka zadeve: _____	Stig.: _____
	Pril.: _____
	Vred.: _____

Carinska uprava RS
Carinski urad Ljubljana
Izpostava Letališče Brnik
Zgornji Brnik 130d
4210 Brnik Aerodrom

Ljubljana,

IZJAVA

Spoštovani

V zvezi z vašim Pozivom št. _____ z dne _____ (veza Potrdilo o začasno zadržanem blagu št. _____ vam sporočam, da v odobrenem roku nisem uspela zagotoviti ustreznih uvoznih dokumentov, zato prepuščam zadržani osebek v last države, skladno z veljavno carinsko zakonodajo.

S spoštovanjem,

Priloga 10: Izjava – odstop osebkov državi

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA FINANCE

CARINSKA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

CARINSKI URAD LJUBLJANA

Izpostava Letališče Brnik

Številka

Datum

AGENCIJA RS ZA OKOLJE**Vojkova 1 B****1000 LJUBLJANA**

Zveza : Potrdilo o začasno zadržanem blagu št. _____, z dne _____ in
vaša potrditev o vrstni pripadnosti št. _____, z dne _____

Zadeva : Odstop zaseženih CITES osebkov

Izpostava Letališče Brnik je po zgornjem potrdilu pri vstopu potnika v RS začasno zadržala blago, ki je predmet zaščite po CITES konvenciji oz. Uredbi Sveta (ES) št. 338/97.

V nadaljevanju postopka se je stranka blagu odpovedala.

Skladno s četrtem odstavkom 30. člena Uredbe o ravnanju in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, št. 39/2008) vam Izpostava Letališče Brnik odstopa odvzete oz. odstopljene osebkov in sicer :

1. Oklep kopenske želve vrste *Chelonoidis carbonaria*, 1 kos.

Hkrati vas Izpostava Letališče Brnik obvešča, da je **carinski organ** v skladu z drugim odstavkom 35. člena Uredbe o ravnanju in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, št. 39/2008) **zainteresiran** za predmetne osebkov, zato vas prosimo, da nam jih v nadaljnjem postopku odstopite oz. vrnete v izobraževalne namene.

Vljudno pozdravljeni !

Pripravil :

Vodja izpostave

Dostavljeno :

- naslovníku
- v spis
- v zbirko dokumentarnega gradiva

S: www.carina.gov.si, E: letalisce-brnik.culj@gov.si, T: (04) 280 96 00, (04) 206 16 33,
F: (04) 202 31 03, (04) 201 14 50, Zemlji Brnik 130 d, 4210 Brnik-aerodrom

Priloga 11: Odstop zaseženih osebkov ARSO

Priloga 12: Slika osebka, 2 kosa

Izognite se težavam zaradi nevednosti

Vsako živo ali mrtvo žival ali rastlino, zavarovano s konvencijo CITES, ter del ali izdelek iz nje mora ob uvozu in izvozu ter pri notranji trgovini spremljati ustrezen dokument. Carina, policija ali inspekcija odvzame nezakonite pošiljke, kršitelji pa mora poleg plačila globe poravnati tudi stroške njihovih začasnih oskrbe ali hrambe.

Premislite, preden kupite

- opico, papigo, kuščarja, želvo, pajka, kaktus, orhidejo
- izdelke tradicionalne azijske medicine, ki vsebujejo dele ogroženih vrst (tigrove kosti, nosorogov rog, medvedji žolč, mošus, morske konjčke)
- krzno velikih mačk, kože in usnjene izdelke iz kuščarjev, kač in krokodilov
- dekorativne predmete in nakit iz slonovine, želvovine in koral
- meso medveda, krokodila, jegulje, kavjar jesetrovk in morske datlje.

Dobro je vedeti, da

- morate dokumente CITES pridobiti vnaprej
- dokumente izda Agencija Republike Slovenije za okolje
- z živimi živalmi ali rastlinami ne morete prečkati vsakega mednarodnega mejnega prehoda
- je pred nakupom izdelkov, ki vsebujejo živalske ali rastlinske sestavine, koristno preveriti vsebino na deklaraciji
- nezakonito uvožene živali in rastline pogosto prenašajo nevarne bolezni in zajedavce.

Premišljeno kupujte, ohranjajte naravo in vrste!

AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE
 Tel.: 011 478 40 00 (pon., sre., pet. od 9. do 12. ure in sri. od 14. do 15. ure)
 Faks: 011 478 40 52
 E-pošta: cites@arso.gov.si
 www.arso.gov.si

Izdala: Agencija Republike Slovenije za okolje, Beedlo: Andrej A. H., Hrista Hliver, Ulika Močič, Produkcija: ARSO, Besed: Mirjam Šolopenc, Oblikovanje: Ivana Kolarič, Repet: Ivančič Tadej Bogdan, 2020

OHRANIMO

ogrožene živalske in rastlinske vrste

Premislite, preden kupite!

CITES Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami

Mednarodna trgovina ogroža živalske in rastlinske vrste

Ali ste vedeli

Tudi z nakupom živali in rastlin lahko ogrožate njihov obstoj v naravi.

Preko 900 vrst živali in rastlin je na robu izumrja zaradi prekomerne trgovine z njimi. Mednje spadajo številni primati, sloni, kiti in delfini, zveri, ujeđe, papige, želve, kuščarji, dvoživke, kaktusi, orhideje in mnoge druge.

Vsako leto človek odvzame iz narave na milijone rastlin in živali. Uporablja jih za prehrano, v zdravilstvu in farmaciji, za izdelavo pohištva, glasbil, oblačil, usnjenih izdelkov, nakita, turističnih spominkov itd. Žive živali ima za hišne ljubljence in zbira redke rastline nenavadnih, enkratnih oblik.

Konvencija CITES

CITES je okrajšava angleškega naziva za **Konvencijo o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami** (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora).

Vsaka država pogodbenica konvencije CITES mora zagotavljati, da mednarodna trgovina z živalmi in rastlinami ne ogroža njihovega preživetja v naravi. CITES preprečuje mednarodno trgovino z najbolj ogroženimi vrstami. Trgovino s preostalimi vrstami, ki jih obravnava konvencija, pa nadzira in omejuje.

Ali ste vedeli, da

- je konvencija CITES v veljavi že od leta 1975 in je eden najstarejših naravovarstvenih mednarodnih sporazumov
- h konvenciji CITES ni pristopila še desetina držav sveta
- je konvencija CITES zavarovala preko 33.000 vrst živali in rastlin
- konvencija CITES velja za žive ali mrtve živali in rastline ter tudi za njihove dele in izdelke iz njih.

Evropska unija in konvencija CITES

Evropska unija (EU) je med največjimi uvoznici tropskega lesa, kavjarja, papig, živih plazilcev in njihovih kož, koral, kaktusov in orhidej. Države članice EU izvajajo konvencijo CITES enotno z Uredbo Sveta (ES) 3398/97.

Predpisi EU so strožji kot konvencija CITES

- trgovanje z nekaterimi vrstami je v EU prepovedano, četudi ga CITES dovoljuje (navadni delfin, kragulj, grška kornjača, lepi čevleže ...)
- EU nadzira tudi vrste, ki jih CITES ne obravnava (afriški jezevec, želva rdečevratka, arnika, islandski lišaj ...)
- EU lahko začasno prepove uvoz določenih živali in rastlin, četudi CITES trgovino z njimi dovoljuje
- EU nadzira tudi notranjo trgovino, to je trgovino v in med državami članicami EU.

Ali ste vedeli, da

- Slovenija izvaja konvencijo CITES že od leta 2000
- slovenski cariniki vsako leto odkrijejo več primerov nezakonitega uvoza kopenskih želv in morskih datljev, koral, kavjarja, slonovine in farmacevtskih izdelkov
- je s konvencijo CITES zavarovanih preko 150 vrst, ki živijo v Sloveniji (medved, volk, sokol selec, črna murka, navadni zvonček, ciklama ...).

Slika 10: CITES zloženka agencije RS za okolje.

Slika 11: CITES osebki (arhiv izpostave Letališče Brnik).

Planika (*Leontopodium alpinum*)

Triglavska roža (*Potentilla nitida*)

Slika 12: Slovenske zaščitene rastline

EVROPSKA SKUPNOST / EUROPEAN COMMUNITY			
1	1. Izvoznik/Ponovni izvoznik / Exporter/Re-exporter	DOVOLJENJE / POTRDILO Permit / Certificate	Št. / No
		☐ UVOZ / Import ☐ IZVOZ / Export ☐ PONOVI IZVOZ / Re-export	2. Velja do: / Last day of validity
IZVIRNIK / ORIGINAL	3. Uvoznik / Importer	 Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami	
		4. Država (ponovnega) izvoza / Country of (re-)export	
		5. Država uvoza / Country of import	
1	6. Dovoljeni kraj bivanja za žive osebe vrst iz priloge A, vzete iz narave / Authorized location for live wild-taken specimens of Annex A species	7. Upravni organ izdajatelj / Issuing Management Authority	
		 Republika Slovenija MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR AGENCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OKOLJE Vojkova 1b, SI-1000 Ljubljana, Slovenija Tel: +386 (1) 478 40 00 Fax: +386 (1) 478 40 52	
	8. Opis osebkov (skupaj z oznakami, spolom, datumom rojstva za žive osebe) / Description of specimens (incl. marks, sex, date of birth for live animals)	9. Neto masa (kg) / Net mass (kg)	10. Količina / Quantity
		11. CITES Dodatek / CITES Appendix	12. Priloga ES / EC Annex
		13. Vir / Source	14. Namen / Purpose
		15. Država porekla / Country of origin	
		16. Št. dovoljenja / Permit No	17. Datum izdaje / Date of issue
		18. Država zadnjega ponovnega izvoza / Country of last re-export	
		19. Št. potrdila / Certificate No	20. Datum izdaje / Date of issue
	21. Znanstveno ime vrste / Scientific name of species		
	22. Domače ime vrste / Common name of species		
	23. Posebni pogoji / Special conditions		
	To dovoljenje/potrdilo velja le, če se žive živali prevažajo skladno s Smernicami CITES za prevoz živih prosto živečih živali in njihovo pripravo na prevoz, ali pri letalskem prevozu, s predlagal o živih živalih, ki jih je objavilo Mednarodno združenje letalskih prevoznikov (IATA) / This permit/certificate is only valid if live animals are transported in compliance with the CITES Guidelines for the Transport and Preparation for Shipment of Live Wild Animals or, in the case of air transport, the Live Animals Regulations published by the International Air Transport Association (IATA)		
	24. Dokumentacija o (ponovnem) izvozu iz države (ponovnega) izvoza / The (re-)export documentation from the country of (re-)export	25. Dovolj se ☐ uvoz ☐ izvoz ☐ ponovni izvoz	
	☐ je bila izročena organu izdajatelju / has been surrendered to the issuing authority ☐ mora biti izročena mejnemu carinskemu uradu na kraju vnosa / has to be surrendered to the border customs office of introduction	zgoraj opisanega blaga / The importation/exportation/re-exportation of the goods described above is hereby permitted Podpis in uradni žig / Signature and official stamp: Ime odgovorne osebe: / Name of issuing official: _____ Kraj in datum izdaje: / Place and date of issue: _____	
	26. Št. tovornega lista / Bill of lading:	Podpis in uradni žig / Signature and official stamp:	
	27. Le za carinsko službo / For customs use only:	Carinski dokument / Customs document	
	Dejansko uvožena količina / neto masa (kg) / Quantity / net mass (kg) actually imported	Število živali, ki so bile ob prihodu mrtve / Number of animals dead on arrival	Tip: / Type:
			Številka: / Number:
			Datum: / Date:

Slika 13: Dovoljenje za uvoz CITES osebkov v EU

CITES Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi proslo živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami		<i>Ta del se takoj po uporabi vrne upravnemu organu. This part to be returned to the management authority immediately after use</i>	
Člen VII(6) / Article VII(6) Znanstveni material / Scientific Material		Registrska št. pošiljatelja: / Registration No of sender:	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
1. Vsebina: / Contents:		Registrska št. prejemnika: / Registration No of recipient:	☐ ☐ ☐ ☐ ☐
2. Pošiljatelj (polno ime in naslov): / From (full name and address):		Vsebina: / Contents:	
3. Registrska št.: / Registration No: ☐ ☐ ☐ ☐ ☐		Št. etikete: / Label No:	
4. Prejemnik (polno ime in naslov): / To (full name and address):		Opombe:	
5. Registrska št. / Registration No: ☐ ☐ ☐ ☐ ☐			
Št. etikete: / Label No:			

Slika 14: CITES dokument za uporabo osebkov v znanstvene namene